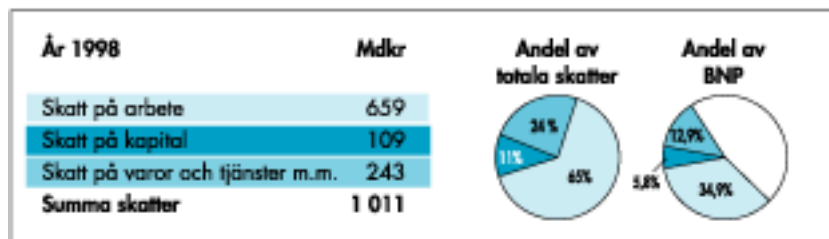

4 Skatt på kapital

- Nationalförmögenheten, d.v.s. tillgångarna minus skulderna för alla sektorer i samhället, var 4 721 miljarder kr eller 535 000 kr per invånare (år 1995).
- Individerna hade 1997 tillgångar till ett uppskattat marknadsvärde på 3 043 miljarder kr och skulder på 844 miljarder kr, vilket motsvarar en nettoförmögenhet på 248 000 kr per individ.
- De olika kapitalskatterna på individer och företag uppgick till 109 miljarder kr eller ca 12 400 kr per invånare (år 1998).
- Kapitalskatterna motsvarade nästan sex procent av BNP och utgjorde elva procent av totala skatteuttaget.
- Skatten på företagets vinster "bolagsskatten" uppgick 1998 till nästan 46 miljarder kr och svarade därmed för 42 procent av kapitalskatterna.

4.1 Historik

Beskattning av kapital förekom tidigt, främst i samband med krig eller speciella krissituationer. Hit hör t.ex. de förmögenhetsskatter som utgick på 1570- och 1610-talen för att lösa in Älvsborgs fästning efter krig med Danmark liksom Karl XII:s förmögenhetsskatter på 1710-talet och samma typ av skatt år 1800, när man ville lösa en samhällsekonomisk kris. År 1861 infördes en proportionell skatt med 1 procent på behållen inkomst av kapital och arbete. År 1903 ersattes denna av en progressiv inkomstskatt. År 1911 infördes förmögenhetsskatt samordnad med den statliga inkomstskatten.

I samband med skattereformen 1990-1991 separerades skatt på inkomst av kapital från beskattningen av arbetsinkomster. Skatt på inkomst av kapital bildar således ett eget inkomstslag som numera beskattas fristående och enbart med en proportionell skattesats.

4.2 Skatt på kapital idag

4.2.1 Inledning

Dagens kapitalbeskattning innefattar skatt på löpande kapitalinkomster, skatt på innehav av kapital samt skatt som tas ut då kapitalet byter ägare. Kapitalskatterna betalas i vissa delar direkt av hushållen. Andra delar av kapitalskatterna betalas administrativt via företagen men belastar slutligt hushållen. Exempel på det senare är t.ex. fastighetsskatten på hyreshus som betalas av ägaren men belastar hushållen via hyrorna. Avkastningsskatten på pensionsmedel är ett annat exempel. Den betalas av försäkringsbolagen men är en skatt på hushållens pensionssparande. Den del av kapitalbeskattningen som avser företagets vinster, "bolagsskatten", behandlas i kapitel 6.

Redovisningen i detta kapitel baseras i första hand på utfallet av den taxering som gjordes 1999 ("1999 års taxering"), d.v.s. inkomster och skatter hänförliga till inkomståret 1998. Beloppen redovisas endast på riksnivå.

4.2.2 Kapitalskatterna 109 miljarder 1998

I 4.1 Tabell ges en översikt av intäkterna från kapitalskatterna för perioden 1991-1998. Kapitalskatterna inklusive bolagsskatten uppgick 1998 till 109 miljarder kr varav 46 miljarder kr avsåg bolagsskatt.

4.1 Tabell.

Översikt över kapitalbeskattningen 1991-1998 (inkl. bolagsskatten), mkr.

Overview of taxes on capital 1991-1998 (incl. company profit tax), MSEK.

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Skatt på kapital – individerna betalningsskyldiga (Taxes on capital – paid directly by individuals):								
Skatt på kapitalinkomst, netto (se anm.) (Net tax on income from capital)	671	-6 549	-6 151	-258	-3 108	4 161	11 313	12 694
Expansionsmedelsskatt, netto (Alternative tax for self-employed on means allocated for expansion)	-	-	-	979	568	404	475	248
Fastighetsskatt (Real estate tax)	8 688	9 043	10 616	10 731	10 835	15 037	14 870	13 255
Förmögenhetsskatt (Recurrent tax on wealth)	2 447	2 112	2 785	3 072	3 503	5 034	5 329	5 893
Arvsskatt (Inheritance tax)	1 190	1 000	811	1 000	1 085	1 165	1 573	1 755
Gåvoskatt (Gift tax)	372	192	123	120	303	198	222	250
Kupongskatt (Tax on dividends to non-residents)	306	442	344	508	839	1 566	1 663	1 965
Delsumma (Subsum)	13 674	6 240	8 528	16 152	14 025	27 565	35 445	36 060
Skatt på kapital – företagen betalningsskyldiga (Taxes on capital – paid by companies):								
Fastighetsskatt (Real estate tax)	7 424	7 874	3 804	4 197	4 429	8 951	12 210	11 540
Avkastningsskatt på pensionsmedel (Tax on pension fund earnings)	3 090	3 013	5 470	6 313	11 478	13 585	12 293	11 895
Förmögenhetsskatt (Recurrent tax on wealth)	62	62	70	72	81	113	124	134
Skatt på värdepapper (Turnover tax on securities)	3 869	311	-	-	-	-	-	-
Skogsvårdsavgift (Forestry levy)	425	109	-	-	-	-	-	-
Delsumma exkl. bolagsskatt (Subsum excl. company profit tax)	14 870	11 369	9 344	10 582	15 988	22 649	24 628	23 569
Bolagsskatt (company profit tax)	23 503	17 595	26 916	36 828	38 740	36 407	46 509	45 752
Delsumma inkl. bolagsskatt (Subsum incl. company profit tax)	38 373	28 964	36 260	47 410	54 728	59 056	71 137	69 321
Skatt på kapital - ofördelat (Other taxes on capital)								
Stämpelskatt (Stamp duty)	6 840	5 319	4 567	5 287	3 026	2 665	2 624	3 953
Delsumma (Subsum)	6 840	5 319	4 567	5 287	3 026	2 665	2 624	3 953
Totalt exkl. bolagsskatt (Total excl. company profit tax)	28 544	17 609	17 872	26 734	30 013	50 214	60 073	59 629
Totalt inkl. bolagsskatt (Total incl. company profit tax)	58 887	40 523	49 355	68 849	71 779	89 286	109 206	109 334
Dito som andel av BNP (Share of GDP)	3,3%	4,3%	4,2%	5,1%	6,0%	5,8%

Anm: Skatt på kapitalinkomst omfattar skatt på räntor och utdelningar netto efter avdrag för skuldräntor samt reavinsten (netto för förluster) vid försäljning av värdepapper, fastigheter m.m.

Källa: RSV, ESV.

Av 4.1 Tabell framgår att intäkterna av skatt på kapital har varierat kraftigt mellan åren. Reavinsterna i hushållen (ingår i posten "skatt på kapitalinkomst, netto" i tabellen) har uppvisat stora fluktuationer vilket bl.a. kan tillskrivas regelförändringar. Företagsvinsterna minskade i början av 1990-talet och intäkterna av bolagsskatten gick därmed ned. Därefter har företagsvinsterna ökat kraftigt. Variationerna i den fastighetsskatt som betalas av företagen beror i första hand på regelförändringar.

Nedan redogörs för beskattningen av kapital mer i detalj. Först ges en beskrivning av "nationalförmögenheten" d.v.s. hur samhällets tillgångar och skulder är fördelade i olika sektorer i samhället.

4.3 Nationalförmögenheten och förmögenheten i hushållssektorn

4.3.1 Nationalförmögenheten – rikets samlade tillgångar efter avdrag för skulder

Genom att studera nationalförmögenheten, d.v.s. de samlade fasta och finansiella tillgångarna efter avdrag för skulder, får man en bättre förståelse av de olika inslag som finns i beskattningen av kapital. Ambitionen är att ha en likvärdig beskattning av olika kapitalplaceringsformer för att motverka sådan skatteplanering som uppstår om olika sätt att placera kapital beskattas olika hårt.

I 4.2 Tabell redovisas hur kapitalbildningen ser ut i olika sektorer av ekonomin – hos hushåll, företag och offentlig sektor. Beloppen i tabellen avser tillgångar till marknadspris. Beskattningen (t.ex. fastighetsskatten) baseras i en del fall inte på det direkta marknadsvärdet. Vissa tillgångar t.ex., specialbyggnader såsom kyrkor, sjukhus och skolor, belastas inte alls med någon kapitalskatt. Senaste uppgifterna om nationalförmögenheten uppdelad på delsektorer avser 1995. Uppdaterade uppgifter kommer att finnas först om ett par år.

Nationalförmögenheten 535 000 kr per invånare

Nationalförmögenheten värderad till marknadspris uppgick 1995 till netto 4 721 miljarder kr vilket utslaget per invånare motsvarar 535 000 kr. Kvoten mellan nationalförmögenheten och bruttonationalprodukten, som kan ses som ett mått på kapitaluppbyggnaden i förhållande till den årliga produktionen, var detta år räknat för hela ekonomin 2,9. Realkapital och naturatillgångar (A+B+C i tabellen d.v.s. byggnader, maskiner, transportmedel, skog, mark m.m.) hade ett sammanlagt värde på 603 000 kr per invånare varav hushållens ägande motsvarade 191 000 kr, företagens 283 700 kr per invånare och offentliga sektorns 128 400 kr per invånare. Skuld-kvoten dvs skulderna i förhållande till tillgångarna var för nationen som helhet 68 procent. Skuldkvoten i hushållssektorn var 24 procent.

Sammanställningen avser 1995. Värdet på olika tillgångar kan förskjutas snabbt till följd av förändringar i fastighetspriser och kurserna på värdepapper.

4.2 Tabell.

Nationalförmögenheten vid ingången av 1995 uppdelad på kapitaltyp och sektor, mdkr.

National wealth by type of capital and sector 1995, BSEK.

	Hushållen	Icke-finansiella företag	Finansiella institutioner	Staten	Kommuner	Social-försäkr. instit.	Summa
	House-holds	Non-financial enterprises	Financial institutions	Central govern.	Local govern.	Social-sec. funds	Sum
A. Fast realkapital (byggnader, maskiner, transportmedel) (Tangible fixed produced assets)	1 097	1 825	66	254	602	1	3 846
B. Rörligt realkapital (Stocks)	9	200		2	1		213
C. Ej reproducerbara tillgångar (jordbruksmark, skog, malmgruvor, övrig mark) (Tangible non-produced assets)	576	410		31	241		1 258
D. Finansiella tillgångar (Financial assets)	1 778*	2 340	4 114	407	143	563	9 344
E. Finansiella skulder (Financial liabilities)	- 831	- 4 184	- 3 478	- 1 291	- 153	- 3	- 9 940
Total förmögenhet, netto (Net worth)	2 630	591	702	-597	833	562	4 721
Dito i kr per invånare (Net worth in SEK per inhabitant)	298 300	67 000	79 600	- 67 700	94 500	63 700	535 500
Andel av förmögenheten i resp sektor (Share of net worth by sector)	56%	13%	15%	- 13%	18%	12%	100%
Vissa relationstal för förmögenhetsbildningen:							
Materiella tillgångar som andel av totala tillgångarna (Non-financial assets in relation to total assets)	49%	51%	2%	41%	86%	0%	36%
Skuldkvot (skuld i förhållande till tillgångar) (Liabilities in relation to assets)	24%	88%	83%	186%	16%	1%	68%

* I de finansiella tillgångarna för hushållssektorn ingår i denna tabell bostadsrätter till ett värde av 180 mdkr

Källa: Statistiska centralbyrån. Realkapital och förmögenhet 1980-1995.

4.3.2 Hushållens tillgångar och skulder

Hushållens kapital består dels av fast egendom, dels av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Den senaste mera heltäckande bilden av hushållens tillgångar härrör från SCB:s förmögenhetsundersökning 1997 (se 4.3 Tabell). De tillgångar som omfattas av undersökningen har ett beräknat marknadsvärde på 3 043 miljarder kr och skulderna 844 miljarder kr. Undersökningen utgår från uppgifter som redovisats via kontrolluppgifter och i inkomstdeklarationer. Detta innebär att bl.a. kapitalinnehav placerat i utlandet är underskattat. Storleken på individernas utlandskapital är osäker. I nationalräkenskaperna finns en oförklarad s.k. restpost som ibland används som indikation på hur stora belopp det skulle kunna röra sig om. År 1997 uppgick denna restpost till drygt 300 miljarder kr. SCB:s förmögenhetsundersökning omfattar inte någon värdering av de båtar hushållen äger. Hushållens individuella och kol-

lektiva pensionssparande omfattas inte heller av undersökningen. Detta pensionssparkapital uppgår 1997 till i storleksordningen 650 miljarder kr. Pensionssparkapitalet är inte skattepliktigt i förmögenhetshänseende.

Den avgjort tyngsta enskilda posten i hushållens förmögenhet är den egna bostaden (4.3 Tabell). Tillgång i form av eget hem uppgår marknadsvärderat till 1 110 miljarder kr (36 procent av tillgångarna) och bostadsrätt till 114 miljarder kr (4 procent av tillgångarna). Fritidshusen beräknas ha ett marknadsvärde på 169 miljarder kr (6 procent av tillgångarna). Bilparken svarar för 138 miljarder kr (5 procent av tillgångarna).

Hushållssektorns finansiella förmögenhet har ökat från 22 till 59 procent av BNP mellan 1990 och 1998¹. Ökningarna förklaras främst av kraftig värdeökning och inflöde i börsaktier och fonder. Åren 1996-1998 har hushållen ökat på sina lån efter flera år med sjunkande belåning.

4.3 Tabell.

Individernas tillgångar och skulder till marknadsvärde år 1997 (se anm).

Assets and liabilities of individuals 1997 at market value.

	Belopp	Amount	Antal individer med värde, tusental	Medelvärde, tkr
	mkr	andel av tillgångar resp. skulder, %	Number of persons, thousands	Average value, KSEK
	BSEK	share of assets resp. liabilities, %		
Reala tillgångar (Tangible assets)				
Eget hem inkl. bodelen i jordbruk (One and two-dwelling buildings for permanent use)	1 110	36	2 359	471
Bostadsrätt (Tenant ownership rights)	114	4	876	130
Fritidshus (Buildings for seasonal use)	169	6	645	262
Jordbruksfastighet (Unit for agriculture)	261	9	377	693
Hysesfastigheter (Apartment buildings)	80	3	40	1 997
Övriga fastigheter inkl tomtmark (Other buildings and sites)	27	1	152	179
Bilar (Cars)	138	5	3 049	45
Summa reala tillgångar (Sum tangible assets)	1 898	62	4 529	419
Finansiella tillgångar (Financial assets)				
Bank (Deposits)	386*	13	3 989	97
Räntebärande värdepapper (Interest-bearing securities)	88	3	1 017	86
Blandfonder (Mixed funds)	17	1	374	45
Obligationer m.m. (Bonds etc.)	28	1	422	66
Aktiefonder (Mutual funds)	209	7	2 865	73
Börsnoterade aktier (Quoted shares)	290	10	1 646	176
Skattepliktig försäkring (Taxable insurance)	37	1	427	88
Summa finansiella tillgångar (Sum financial assets)	1 055	35	5 524	191
Övriga reala och finansiella tillgångar (Other tangible and financial assets)	90	3	198	455
SUMMA TILGÅNGAR (SUM ASSETS)	3 043	100	6 696	454
SKULDER (LIABILITIES)				
Fastigheter (Loans real estate)	473	56	2 355	201
Övriga konsumtionsskulder (Other consumption debts)	222	26	3 403	65
Studieskulder (Study debts)	92	11	1 116	83
Skuld i näringsverksamhet (Debts in personal business)	58	7	199	288
SUMMA SKULDER (SUM LIABILITIES)	844	100	4 244	199
NETTOFÖRMÖGENHET (NET WORTH)	2 198		7 283	302

Anm: Uppgifterna i tabellen avser "helårsindivider"; dödsbon eller personer som vistas utomlands hel eller del av året ingår inte, ej heller institutionsboende.

*Uppgiften grundar sig på kontrolluppgiften. Banker är bara skyldiga att lämna kontrolluppgift om avkastningen överstiger 100 kr. Detta innebär att banksparandet är något underskattat. Banksparandet för hushållssektorn år 1997 enligt finansiella räkneperna 433 mkr.

Källa: Statistiska centralbyråns rapport "Förmögenhetsfördelningen i Sverige 1997".

1) Exkl. Kollektivt försäringssparande enligt SCB:s Finansiella räknepstatistik. För tidsserie se tabell 4.11 samt 4.21 i tabellbilagan till detta kapitel.

Hushållens skatt på kapital 32 miljarder 1998

Den skatt på kapital som direktdebiteras hushållen består i första hand av fastighetsskatt, skatt på räntor, utdelningar och reavinst, skattereduktion för skuld-räntor samt förmögenhetsskatt. Sammantaget uppgick dessa skatter 1998 till ca 32 miljarder kr. I 4.4 Diagram redovisas hur stora dessa skatter i genomsnitt är för olika åldersgrupper. Genomsnittet för hela befolkningen är ca 3 500 kr.

Skatten på kapital som debiteras individerna har en klar livscykelprofil. I ungdomsåren är skatten på kapital liten. I trettioårsåldern börjar man skaffa fastighet och skuldsätta sig. Totala skatten på kapital inklusive fastighetsskatt och förmögenhetsskatt är genomsnittligt sett lägst i åldrarna 25-34 år. Därefter kommer individerna in i en konsolideringsfas och skatten som tas ut på deras kapital ökar. För pensionärerna kan noteras en nedgång i fastighetsskatt beroende på att man byter boendeform.

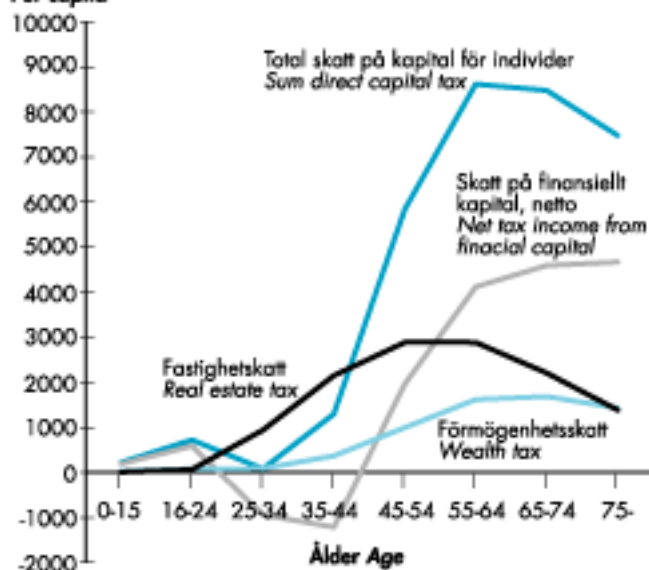
Kapitalavkastningen och skatten på kapital för individer är starkt koncentrerad till höginkomsttagare (se 4.23 Tabell i tabellbilaga). Av totala antalet inkomsttagare 1998 hade 1,5 procent förvärvsinkomster över en halv miljon. Dessa inkomsttagare hade ca 7 procent av förvärvsinkomsterna i landet och betalade 25 procent av de skatter som tas ut på individernas kapital.

4.4 Diagram.

Skatt på kapital för individer i olika åldersgrupper år 1998, medelvärden, kr.

Average taxes on capital for individuals by age-group in 1998, in SEK per inhabitant.

Medelvärde per individ
Per capita

Anm: Sifferunderlaget till diagrammet återfinns i 4.22 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

Källa: Bearbetningar av SCB:s Storurval 1998.

4.4 Fastighetsskatt

4.4.1 Taxeringsvärdet 75 procent av marknadsvärdet

Fastighetsskatt med den utformning den har idag introducerades i samband med skattereformen 1991. Småhusen hade tidigare – från mitten av 1950-talet – beskattats som en särskild egen förvärvskälla enligt en schablonmetod som innebar att på inkomstsidan togs upp en schablonberäknad avkastning beroende på taxeringsvärdet och att avdrag gavs för räntekostnader kopplade till fastighetsinnehavet.

Underlaget för fastighetsskatt utgörs av ett taxeringsvärde som i princip skall uppgå till 75 procent av marknadsvärdet. Avgörande för marknadsvärdet är byggnadens och markens storlek, kvalitet och dess läge. Taxeringsvärdena fastställs vid de s.k. allmänna fastighetstaxeringar som genomförs med sex års mellanrum. Allmän fastighetstaxering äger rum olika år för olika fastighetstyper (4.5 Tabell). Underlaget för de allmänna fastighetstaxeringarna är dels deklARATIONER över fastigheternas beskaffenhet dels s.k. värdeområden som bestämts så att värdeförhållandena inom ett område är likartade. Det taxeringsvärde som fastställs i samband med den allmänna fastighetstaxeringen kallas ”basvärde”.

Den allmänna fastighetstaxering av småhus, som enligt ordinarie tidschema skulle ha genomförts 2002, har flyttats till 2003. Orsaken till senareläggningen är att skapa tillräckligt med tidsutrymme att beakta de ändringar i taxeringsförfarandet som kan föräntas av de förslag Fastighetstaxeringsutredningen har lämnat².

Fr.o.m. 1996 är principen att taxeringsvärdena skall räknas om årligen (s.k. rullande fastighetstaxering) med hänsyn till hur priserna utvecklas³. Den rullande fastighetstaxeringen omfattar både småhus, hyreshus och lantbruk. Förändringarna i taxeringsvärdena mellan enskilda år skall beaktas löpande i stället för med de längre tidsintervaller som skulle bli fallet om endast de allmänna fastighetstaxeringarna skulle ges genomslag. Så har dock inte blivit fallet.

4.5 Tabell.

Tidsschema för de allmänna fastighetstaxeringarna.

Time schedule for general real estate assessment by type of estate.

Fastighetstyp Type of real estate	Nästa allmänna fastighetstaxering Next general real estate assessment		Senaste allmänna fastighetstaxering Latest general real estate assessment	
	genomförandeår carried out in	nivå för taxeringsvärdet ”basvärde” pricelevel of assessment	genomförandeår carried out in	nivå för taxeringsvärdet ”basvärde” pricelevel of assessment
	Småhusenhet (One- or two-dwelling buildings)	2003 ¹	75% av prislöget 2001	1996
Lantbruksenhet (Unit for agriculture and forestry)	2004	75% av prislöget 2002	1998	75% av prislöget 1996
Hyreshusenhet (Apartment buildings)	2006	75% av prislöget 2004	2000	75% av prislöget 1998
Industrienhet (Industries)	2006	75% av prislöget 2004	2000	75% av prislöget 1998
Specialenhet (Special units)	2006	–	2000	–

1] Enligt ordinarie tidschema för fastighetstaxeringen skulle småhustaxeringen genomförts år 2002 men den har senarelagts med ett år.

2) Fastighetstaxering – precision, påverkansmöjligheter, individuella bedömningar (SOU 2000:10).

3) Den rullande fastighetstaxeringen beaktar den faktiska prisutvecklingen med viss eftersläpning. För inkomståret 1999 tar den rullande omräkningen hänsyn till prinsnivån på fastigheter perioden 1 juli 1997 - 30 juni 1998 (den s.k. nivåperioden). År 2000 baseras omräkningen på nivåperioden 1 juli 1998-30 juni 1999 osv.

4) Förslag i budgetpropositionen hösten 2000. 5) Enligt uttalande i budgetpropositionen hösten 2000. Utformningen kommer att preciseras senare.

Taxeringsvärdena för småhus har inkomståren 1998-2000 frysts på samma nivå som gällde 1997. Även för hyreshusen (bostadsdelen) har taxeringsvärden 1998 och 1999 behållits på samma nivå som 1997. Enligt det tidschema som gäller för hyreshusen skulle taxeringsvärdena år 2000 utgå från resultatet av den nya allmänna fastighetstaxering som genomförs för hyreshusen detta år. Men även för hyreshusen (bostadsdelen) har för år 2000 gjorts en frysning. Endast i de fall det nya värdet enligt fastighetstaxeringen för hyreshusen är lägre än 1999 års värde läggs detta till grund för fastighetsskatten.

Frysningen av taxeringsvärdena för småhus och hyreshus upphör 2001. Taxeringsvärdena kommer då att höjas kraftigt på grund av den prisutveckling som har skett. Men variationerna är stora beroende på var i landet fastigheten ligger. När det gäller bostäder i hyreshus är även byggnadens värdeår av stor betydelse.

4.4.2 Olika skattesatser för olika fastighetstyper

Med undantag för åren 1996 och 1997 har fastighetsskatten på småhus 1994-2000 varit 1,5 procent. Åren 1996 och 1997 var skattesatsen 1,7 procent. För bostäder i hyreshus var fastighetsskatten t.o.m. år 1998 densamma som för småhusen. År 1999 sänktes skattesatsen för hyreshusen till 1,3 procent och år 2000 till 1,2 procent. Parallellt med att frysningen av taxeringsvärdena för småhus och hyreshus upphör år 2001 föreslås skattesatsen sänkt till 1,2 procent för småhusen och till 0,7 procent för hyreshusen⁴. Samtidigt föreslås en ny begränsningsregel med inriktningen att hushåll med normala inkomst- och förmögenhetsförhållanden inte ska behöva betala mer än 6 procent av hushållsinkomsten i fastighetsskatt⁵.

För nybyggda hus är av bostadspolitiska skäl skatten nedsatt under de första tio åren. Ingen fastighetsskatt utgår de fem första åren och halv skatt utgår de följande fem åren. För hyresfastigheter som hör till krisårgångarna 1989 och 1990 har tidsperioden då man betalar halv fastighetsskatt dock förlängts t.o.m. år 2000.

Sedan 1996 beskattas också kommersiella lokaler och industrifastigheter. Skattesatsen för kommersiella lokaler är 1,0 procent och för industrienheter 0,5 procent. Inkomståret 1997 infördes också en särskild fastighetsskatt på markvärdet för vattenkraftverk på 3,42 procent. Denna skatt ersatte en tidigare produktionsskatt på el från dessa vattenkraftverk. Den särskilda fastighetsskatten på markvärdet för vattenkraftverk sänktes till 2,21 procent 1998 och till 0,5 procent från 1999 d.v.s. till samma skattesats som för industrienheter.

Fastighetsskatten 25 miljarder 1998

Fastighetsskatten på småhus är att se som en integrerad del av kapitalinkomstbeskattningen. Nivån på fastighetsskatten har ursprungligen valts i perspektiv av att uppnå en likformighet mellan hushållens alternativa sparformer.

I 4.7 Tabell redovisas skatteunderlaget för fastighetsskatt och fastighetsskatt inkomståret 1998 fördelat på olika fastighetstyper. Individerna står som ägare i första hand till småhus. Fastighetsskatten på hyreshus bärs indirekt av hushållen via hyran. Fastighetsskatten på lokaler och industrier inverkar på företagets vinster (och därmed på intäkterna av bolagsskatten) och påverkar priserna på företagets produkter.

4.6 Tabell.

Skattesatser (%) för fastighetsskatten 1994-2001.

Tax rates (%) on real estate 1994-2001.

År Year	Småhus inkl. mångårdsbyggnad på lantbruk	Hyreshus, bostadsdel	Kommersiella lokaler	Industrienheter	Vattenkraftverk
	One and two-dwelling buildings	Apartment buildings, dwellings	Premises	Industries	Hydro-electric power stations
1994-1995	1,50	1,50	0,00	0,00	0,00
1996	1,70	1,70	1,00	0,50	0,50
1997	1,70	1,70	1,00	0,50	3,42**
1998	1,50	1,50	1,00	0,50	2,21**
1999	1,50	1,30	1,00	0,50	0,50
2000	1,50	1,20	1,00	0,50	0,50
2001	1,20*	0,70*	1,00	0,50	0,50

* Enligt förslag i budgetpropositionen hösten 2000

** Avseende markvärdet.

4.7. Tabell.

Fastighetsskatten år 1998 med fördelning på fastighetstyp.

Real estate tax 1998 by type of estate.

Fastighetstyp	Skattesats	Beskattnings- underlag, mdkr	Fastighetsskatt mkr	Andel av total fastighetsskatt	
Type of real estate	Taxrate	Taxable value BSEK	Real estate tax MSEK	Share of total real estate tax	
Småhus inkl. bostadshus på lantbruk (One- and two-dwelling buildings)	*Normal*	1,5%	861	12 925	
	Övergångsregler	0,75%	25	187	
	Nybyggda	0,0%	21	0	
	Utländ	1,5%	2	24	
	avgår skattereduktion*		-18		
Summa småhus (Sum one- and two-dwelling buildings)		909	13 119	53%	
Hyreshus exkl. lokaler (Apartment buildings)	*Normal*	1,5%	332	5 019	
	Övergångsregler	0,75%	90	678	
	Nybyggda	0,0%	35	0	
Summa hyreshus (Sum apartment buildings)		458	5 697	23%	
Lokaler (Premises)		1,0%	304	3 043	12%
Industrier (Industries)		0,5%	280	1 401	6%
Vattenkraftverk (Hydroelectric power stations)		2,21%	70	1 547	6%
Summa (Total)		2 021	24 807	100%	

*] Om taxeringsvärdet blev kraftigt höjt vid 1996 års allmänna fastighetstaxering.

Anm: Slutsumman i uträknad fastighetsskatt är något högre än den fastighetsskatt som redovisas i tabell 4.1. Skillnaden består av avräkning enligt dubbelbeskattningsavtal av skatt som betalts till utlandet.

Källa: RSV, underlag för taxeringsutfallet för inkomståret 1998.

Fastighetsskatten uppgick enligt taxeringsutfallet för inkomståret 1998 till nästan 25 miljarder kronor varav 13,1 miljarder kr avseende småhus, 5,7 miljarder hyreshus, 3,0 miljarder lokaler, 1,4 miljarder industrier och 1,5 miljarder vattenkraftverk.

4.4.3 Stora skillnader i värdena på småhus

Värdena på småhus är en central komponent bland hushållens kapitaltillgångar och för hushållens ekonomi. Totalt fanns 1999 i landet nästan 1,9 miljoner småhus med byggnadsvärde över 50 000 kr.

4.8 Tabell.

Bebyggda småhusenheter (1-2 familjshus och fritidshus, byggnadsvärde minst 50 tkr), 1999.

Number of one- and two-dwelling buildings and buildings for seasonal use (value of building at least 50 KSEK), 1999.

	Antal, tusental	Totalt tax.värde, mdkr	Medelvärde, tkr
	Number, thousands	Total assessed value, BSEK	Average value, KSEK
Småhus helårsbostad (One- and two-dwelling buildings for permanent use)	1 523	708	465
Fritidshus (Buildings for seasonal use)	370	100	272
Samtliga (All)	1 893	809	427

Källa: Statistiska centralbyrån. Rikets fastigheter 1999.

4.9 Tabell.

Normala köp av småhus åren 1981-1999, antal samt köpeskilling, belopp i löpande priser om ej annat anges.

Normal purchases of one- and two-dwelling buildings and buildings for seasonal use 1981-1999, numbers and purchase-price, amounts in current prices if not otherwise stated.

År Year	Antal försäljningar Number of sales			Köpeskilling, medelvärde, kr Purchase-price, mean value, SEK		Total köpeskilling, mdkr Total purchase-price, BSEK			
	Permanent- bostad	Fritids- hus	Summa	Permanent- bostad	Fritids- hus	Permanent- bostad	Fritids- hus	Summa löpande priser	Summa fasta priser 1999 = 100
	Owner occupied	Sea- sonal	Total	Owner occupied	Sea- sonal	Owner occupied	Sea- sonal	Total current prices	Total fixed prices 1999 = 100
1981	40 679	9 410	50 089	327	154	13,3	1,4	14,8	34,0
1982	45 780	11 102	56 882	331	161	15,2	1,8	16,9	35,9
1983	47 637	11 325	58 962	332	167	15,8	1,9	17,7	34,5
1984	49 711	11 530	61 241	344	174	17,1	2,0	19,1	34,4
1985	49 127	10 741	59 868	361	184	17,7	2,0	19,7	33,1
1986	57 121	13 899	71 020	372	192	21,2	2,7	23,9	38,5
1987	54 850	14 618	69 468	409	213	22,4	3,1	25,5	39,5
1988	59 564	15 271	74 835	476	247	28,4	3,8	32,1	46,9
1989	59 184	14 789	73 973	562	284	33,3	4,2	37,5	51,4
1990	54 295	11 350	65 645	625	308	33,9	3,5	37,4	46,5
1991	57 213	12 251	69 464	745	408	42,6	5,0	47,6	54,1
1992	33 262	7 505	40 767	661	357	22,0	2,7	24,7	27,4
1993	35 651	8 432	44 083	622	343	22,2	2,9	25,1	26,6
1994	42 738	9 722	52 460	653	357	27,9	3,5	31,4	32,6
1995	41 877	10 124	52 001	651	354	27,3	3,6	30,8	31,2
1996*	48 839	11 319	60 158
1996**	46 622	8 538	55 160	679	435	31,7	3,7	35,4	35,7
1997	54 672	10 192	64 864	733	465	40,1	4,7	44,8	45,0
1998	48 578	9 322	57 900	793	488	38,5	4,5	43,1	43,3
1999	56 882	11 046	67 928	849	539	48,3	6,0	54,2	54,2
Genomsnitt per år (Annual average)	49 214	11 124	60 338						39,2

* Enligt 1995 års taxeringsregler.

** Enligt 1996 års taxeringsregler.

Källa: Statistiska centralbyrån, Statistisk Årsbok samt Fastighetsprisstatistik.

Värdena på småhus varierar över landet⁶. Det genomsnittliga småhuset för permanentboende har ett taxeringsvärde på 465 000 kr. Taxeringsvärden över genomsnittet återfinns i Stockholms, Uppsala, Skåne, Hallands och Västra Götalands län. Stockholms län har det högsta genomsnittliga taxeringsvärdet, 783 000 kr och Västernorrlands län det lägsta, 314 000 kr.

Fritidshusen har ett genomsnittligt taxeringsvärde på 272 000 kr. Spridningen ligger mellan 160 000 kr för Norrbottens län och 412 000 kr för Stockholms län.

De stora skillnaderna i taxeringsvärden mellan olika områden för fastigheter med likartade bruksvärden gör att det är svårt att finna en utformning av beskattningen av fastigheter som uppfattas som acceptabel.⁷ Utifrån perspektivet att ett hus är en kapitaltillgång som skall beskattas likformigt med andra kapitaltillgångar och för att undvika skatteplanering bör fastighetsskatten utgå från ett värde som har kopplingar till marknadsvärdet. En beskattning utifrån marknadsvärdet kan vara svåröfrenligt med en helt bruksvärdesorienterad syn på boendet.

Omsättning och prisutveckling på småhus

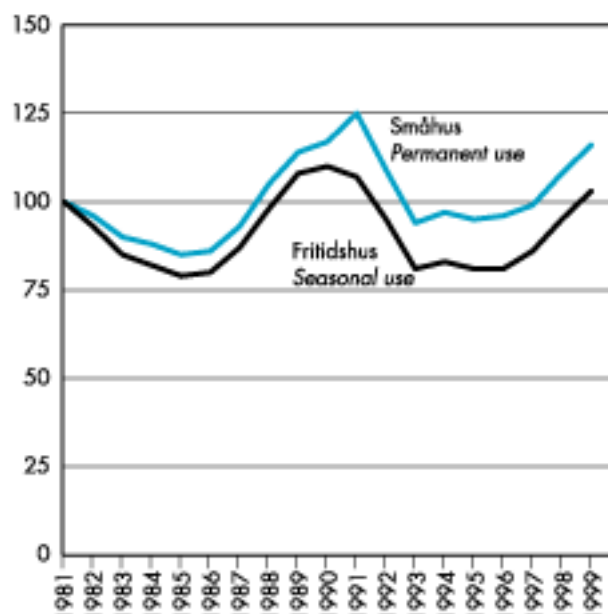
Statistiken över antalet försäljningar av småhus i 4.9 Tabell omfattar ”vanliga köp” d.v.s. släktköp och andra speciella köp som inte är representativa för marknadsvärdet är exkluderade. Sett över en längre period säljs i genomsnitt under ett år ca 60 000 småhus eller ca tre procent av småhusbeståndet på marknaden. Därutöver försäljs i storleksordningen 12 000 småhus per år genom icke marknadsmässiga köp inkl. släktköp. Ägarförhållanden ändras också genom arv och gåva.

Perioden 1986-1991 var omsättningen hög – i genomsnitt nästan 71 000 villor och fritidshus per år. Perioden 1992-1995 i samband med den ekonomiska krisen sjönk nivån till ca 47 000 i snitt per år. År 1999 såldes 68 000 småhus på marknaden vilket är betydligt fler än 1998. Dessutom ändrades ägarförhållanden i ca 14 000 fall genom icke marknadsmässiga köp inkl. släktköp. En förklaring till ökningen 1999 är att många fastighetsaffärer avslutades under december 1997 på grund av att den tillfälligt sänkta lagfartskostnaden upphörde vid årsskiftet 1997/98. Därav följer att motsvarande mindre avslut gjordes under början av 1998. Dessutom avslutades ett större antal affärer än vanligt under främst december 1999 på grund av de, i vissa fall mer förmånliga, övergångsregler som gällt för reavinstberäkning upphörde vid utgången av 1999. Totala köpeskillingen för ”normala” småhusförsäljningar 1999 uppgick till 54 miljarder varav 48 miljarder för omsättning av permanentbostäder och 6 miljarder för fritidshus. Därutöver omsatte släktköp och andra icke marknadsmässiga köp 8 miljarder kr.

Priserna på småhus har varierat kraftigt i olika perioder vilket framgår av 4.10 Diagram. Diagrammet visar prisutvecklingen på småhus och fritidshus i fasta priser (i förhållande till den allmänna prisutvecklingen mätt med konsumentprisindex). Mer detaljerade uppgifter om

prisutvecklingen på egna hem och fritidshus i löpande och fasta priser återfinns i 4.27 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

4.10 Diagram.
Prisutvecklingen på småhus och fritidshus 1981-1999, fasta priser, index 1981=100.
Real estate price index for one- and two-dwelling buildings 1981-1999, fixed prices, index 1981=100.

Anm: Sifferunderlaget till diagrammet finns i 4.27 Tabell i tabellbilagan i detta kapitel.

Källa: Statistiska centralbyrån, Fastighetsprisstatistik.

En viktig orsak till variationerna i priser har varit läget på kreditmarknaden. Under första hälften av 1980-talet var det svårt att låna. Huspriserna sjönk räknat i fasta priser. I mitten av 1980-talet avreglerades kreditmarknaden och i spåren av avregleringen blev det lätt att få lån samtidigt som realräntorna var låga. Huspriserna steg snabbt – betydligt snabbare än konsumentprisindex. Priserna hamnade på topp 1991. Bakslaget kom hösten 1992 när räntorna drevs upp i samband med den ekonomiska krisen i början 1990-talet. Åren 1992 och 1993 sjönk priserna på egna hem i löpande priser med i genomsnitt ca 20 procent. Därefter har priserna återhämtat sig bl.a. till följd av sjunkande räntor. Priserna i genomsnitt för riket är 1999 uppe i nivå med eller strax över 1991 års toppnivå. Sett från början av 1980-talet fram t.o.m. 1999 har de genomsnittliga priserna på egna hem och fritidshus i stort sett utvecklats i takt med KPI.

Mönstret i prisförändringarna är likartat i hela landet även om nivåerna varierar mellan regionerna. Mer detaljerade uppgifter om prisutvecklingen i olika regioner återfinns i 4.28 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

6) Källa: Statistiska centralbyrån, Rikets fastigheter 1999.

7) I 4.26 Tabell i tabellbilagan redovisas fastighetsskatt per kvm värdeyta i olika län år 1996.

4.5 Beskattningen av hushållens finansiella kapitalinkomster och skulder

4.5.1 Sammansättningen av hushållens finansiella förmögenhet

Hushållens finansiella tillgångar har ändrat sammansättning över åren. I 4.11 Tabell redovisas hushållens finansiella tillgångar och skulder uttryckt som andel av bruttonationalprodukten. Jämfört med 1970- och 1980-talen har hushållen numera betydligt mer av sitt finansiella kapital placerat i aktier, fondandelar och försäkringsparande. Banksparandet har gått tillbaka som kapitalplacersform.

4.11 Tabell.

Hushållssektorns finansiella förmögenhetsstruktur 1970-1999, procentuella andelar av BNP.
Households, financial wealth structure 1970-1999, percentage of GDP.

	Äldre definition/statistik Old definition/statistics						Ny definition* New definition	
	1970	1975	1980	1985	1990	1995	1998	1999 prel
Tillgångar (Assets): varav (of which)	85,4	78,5	69,7	82,2	85,0	101	119,9	145,5
- kassa, bank (currency and deposits)	48,2	45,2	39,8	36,8	35,8	32,5	27,3	26,7
- obligationer (bonds)	5,0	5,9	8,2	9,0	6,7	9,7	8,1	6,9
- börsaktier och fondandelar (shares and other equity)	7,5	8,3	5,3	15,0	17,4	22,2	44,6	69,2
- försäkringsparande m.m. (insurance savings)*	24,7	19,1	16,4	21,4	25,1	36,5	39,9	42,7
Skulder (Liabilities)	46,5	51,5	54,3	54,2	63,2	50,3	50,5	52,6
Finansiell förmögenhet (Net financial assets)	38,9	26,9	15,3	28,1	21,8	50,7	69,4	92,9

* Finansräkenskapsstatistiken har anpassats till ENS 95, en EU-förordning som likriktar sektorsavgränsningar och definitioner i det europeiska nationalräkenskapsystemet. En av de större förändringarna i förhållande till tidigare definition är att det kollektiva försäkringsparandet (som följer av kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter) nu tas med bland hushållssektorns tillgångar. Det kollektiva försäkringsparandet uppgick 1998 till 10,7 procent av BNP.

Källa: SCB. Finansräkenskaper.

Beskattningen av hushållens kapitalinkomster påverkas av förändringen. Med förskjutningen av sparandet från bank till värdepapper blir beskattning av värdestegringar, "reavinster", en mer central komponent i kapitalbeskattningen än tidigare. Avkastningsskatten på pensionsmedel hos pensionsfonder, som infördes i samband med skattereformen 1991, är en annan beståndsdel i kapitalbeskattningen som blivit viktigare. Denna skatt syftar till att göra beskattningen mera likformig mellan det direkta sparandet och försäkringsparandet i pensioner. För att upprätthålla likformigheten i beskattningen av hushållens olika tillgångstyper med den sammansättning som numera finns har utbyggnaden av systemet med kontrolluppgifter från banker m.fl. varit väsentlig (se beskrivning i kapitel 3).

4.5.2 Skatt på finansiella kapitalinkomster

Inkomsträntor, utdelningar samt realisationsvinster vid försäljning av aktier, andelar, fastigheter, bostadsrätter och övrig lös egendom förs i individbeskattningen samman till ett eget inkomstslag "inkomst av kapital".

I inkomstslaget kapital beskattas även inkomster av uthyrning av privatbostad. För näringsidkare görs s.k. räntefördelning för att få en riktig fördelning av beskattningen av näringsidkares egna kapital mellan inkomstslagen kapital och näring. Avdrag i inkomstslaget kapital får göras för skuldräntor för lån på fastighet och andra lån, tomträtsavgäld, realisationsförluster samt vissa förvaltningskostnader.

Proportionell skatt på inkomst av kapital

Inkomstslaget kapital bildar sedan skattereformen 1991 ett skatteunderlag, på vilket skatten är proportionell. Om inkomsterna är större än utgifterna utgår skatt på nettobeloppet. Är däremot utgifterna större än inkomsterna fås på motsvarande sätt en skattereduktion. Skattereduktionen på kapital dras av från skatten på förvärvsinkomst (och fastighetsskatt). Dock finns en begränsning som innebär att skattereduktionen i de fall underskottet överstiger 100 000 kr endast görs med 21 procent för den överskjutande delen.

Vid 1991 års skattereform sattes kapitalskattesatsen för såväl skatt som skattereduktion till 30 procent. Vissa smärre avvikelser i kapitalinkomstbeskattningen kom under åren 1992 och 1993. Bl.a. sänktes reavinstskatten och skatten på utdelning för svenska aktier till 25 procent. Inkomståret 1994 skedde en rad större förändringar på kapitalskatteområdet. Skattesatsen sänktes för realisationsvinster på svenska aktier till 12,5 procent och skatten på reavinst vid försäljning av villor och bostadsrätter till 15 procent. Vidare slopades den s.k. dubbelbeskattningen av utdelningsinkomster från svenska aktier. Tekniskt skedde detta genom att svenska aktier befriades från kapitalskatt vid taxeringen i individbeskattningen. Från och med år 1995 återställdes emellertid kapitalskattesatsen till att i huvudsak vara 30 procent.

Vid försäljning av småhus och bostadsrätter har t.o.m. år 2000 hälften av den framräknade vinsten tagits upp till beskattning. Skatten är 30 procent på den skattepliktiga vinsten. Detta innebär att skatten, som andel av den nominella vinsten, är 15 procent. Regeln om att endast del av vinsten är skattepliktig har sin grund i de avvägningar som gjordes när de s.k. takregler, som infördes i samband med skattereformen, slopades. Fr.o.m. år 2001 skärps reavinstbeskattningen vid försäljning av privatbostäder genom att den andel av vinsten som är skattepliktig höjs till två tredjedelar. Skatten som andel av vinsten blir då 20 procent. Vid försäljning av villor och bostadsrätter har den som säljer en bostad och därefter köper en annan bostad, vissa möjligheter att skjuta upp beskattningen av en eventuell realisationsvinst i samband med försäljningen av ursprungsbostaden.

För reavinst vid försäljning av närings- och hyresfastigheter sätts beskattningsunderlaget till 90 procent av vinsten. Allemanssparandet som infördes 1984 var skattebefriat fram till 1990. I samband med basbreddningarna i skattereformen beslutades att räntan på allemanssparandet skulle beskattas men endast med 20 procent. Fr.o.m. år 1993 beskattas räntan på allemanssparandet i likhet med annan ränta med 30 procent. Allemanssparandet har avvecklats som särskild sparform under 1998. Andelar i allemansfonder, som tidigare haft en gynnad skattställning, ger fr.o.m. inkomståret 1997 inte längre skatterabatt. Både utdelning och reavinst beskattas, precis som övriga fonder, med 30 procent. Insättningsbegränsningen har också slopats.

Variationer i taxeringsunderlagen över tiden

I 4.12 Tabell redovisas taxeringsunderlag och skatten på kapitalinkomst för fysiska personer (individer och dödsbon) inkomståren 1991-1998. Det bör observeras att beloppen i tabellen avser taxeringsmässiga skatteunderlag och dessa har varierat över tiden, bl.a. som en återspeglning av förändringar i skattesatsen (t.ex. är det taxeringsmässiga skatteunderlaget vid utdelningar på svenska aktier satt till noll år 1994 då aktierna var befriade från skatt i individledet; ett annat exempel är sänkningen av reavinstskatten på aktier 1994 från 25 till 12,5 procent vilket tekniskt effektuerades genom att det taxeringsmässiga underlaget sänktes).

4.12 Tabell.

Taxeringsunderlag och skatt på inkomst av kapital för fysiska personer inkomståren 1991-1998, mdkr.

Assessed tax base and assessed tax on income from income from capital for individuals 1991-1998, BSEK.

	Taxeringsmässigt skatteunderlag, mdkr Assessed taxbase, BSEK							
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Inkomstränta/utdelningar/positiv räntefördelning (Income from interest and dividend)	48,0	53,1	47,8	41,8	46,6	46,0	42,8	37,4
Skuldränta/negativ räntefördelning (Interest on debts)	-84,7	-91,2	-84,0	-76,8	-74,7	-70,6	-60,7	-56,7
Nettoräntor/utdelningar (Net interest)	-36,7	-38,1	-36,2	-35,0	-28,1	-24,6	-17,9	-19,2
Realisationsvinst (Capital gain)	41,7	19,1	19,6	38,8	21,5	42,4	59,3	64,1
Realisationsförlust (Capital loss)	-3,3	-4,1	-5,5	-6,5	-4,9	-4,6	-4,2	-4,5
Nettoreavinst (Net capital gain)	38,4	15,0	14,1	32,3	16,6	37,7	55,1	59,6
Förvaltningskostnader m.m. (Administration costs)	-1,3	-0,9	-0,7	-0,4	-0,3	-0,4	-0,5	-0,5
Summa inkomst av kapital (Sum income from capital)	0,4	-24,0	-22,8	-3,1	-11,8	12,7	36,7	39,9
Nettoskatt på inkomst av kapital (Net tax on income from capital)	-0,7	-6,5	-6,2	-0,3	-3,1	4,2	11,3	12,7

Källa: Riksskatteverket, underlag för taxeringsuffallet.

Jämförelsen visar att beloppen för skuldräntor har minskat jämfört med början av 1990-talet men de är betydligt större än för inkomsträntor/utdelningar. Detta hänger givetvis samman med att skuldräntor kopplade till småhusinnehav också redovisas i detta inkomstslag.

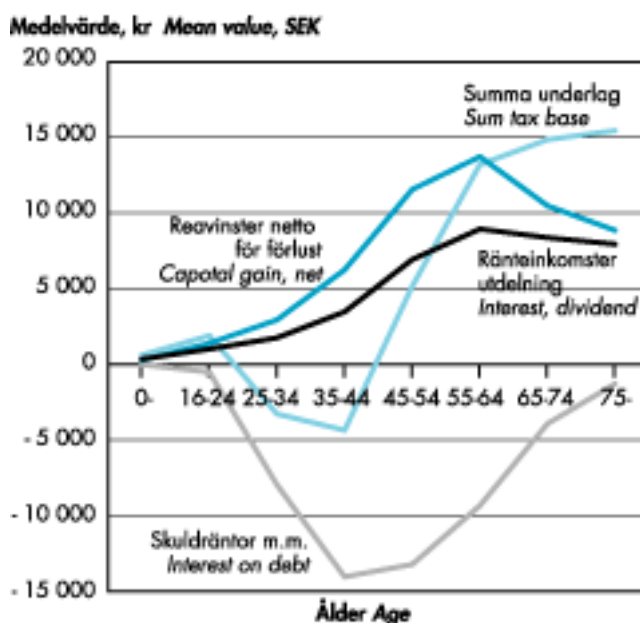
Reavinsterna har varierat kraftigt mellan åren. Åren 1991, 1994 samt 1996-1998 har nivåerna varit höga. Svängningarna förklaras bl.a. av skatteplanering i samband med förändring av skattereglerna. Trots att reavinsterna i de taxeringsmässiga underlagen 1994 bara togs upp till hälften av vad som gällde 1993 så ökade reavinsternas netto från 14 till 32 miljarder kr. Den kraftiga ökningen av reavinsterna 1994 beror på att många sålde aktier under slutet av året då det blev känt att reavinstskatten skulle skärpas. År 1996 blev nivån hög bl.a. beroende på att innehav i allemansfonder realiserades inför de förändringar som innebar att den speciella skattenedsättningen för allemansfonder skulle slopas. De höga nivåerna 1997 och 1998 sammanhänger med återhämtningen på fastighetsmarknaden och börsuppgången. Sett mera långsiktigt har hushållens ändrade sparande, som innebär att man i ökad utsträckning sparar i värdepapper, betydelse för utvecklingen av reavinsterna.

Kapitalinkomsterna varierar med åldern

Inkomsterna från räntor och utdelningar ökar med åldern (4.14 Diagram). Reavinsterna är som störst i övre medelåldern. Reavinsterna är större än intäkterna från räntor/utdelningar i alla åldersgrupper utom för barnen. Mest skuldtyngda är hushållen i åldersgruppen 35-54 år med skuldräntor på i genomsnitt 13 å 14 000 kr.

4.14 Diagram.
Underlagen ("skattebasen") för beskattning av finansiellt kapital per invånare i olika åldersgrupper år 1998, kr per invånare.

Average net income on financial capital ("tax base") for individuals by age-group in 1998, SEK per inhabitant.

Anm: Sifferunderlaget till diagrammet återfinns i 4.24 Tabell i tabellbilagan till detta kapitel.

Källa: Bearbetningar av SCB:s Storurval 1998.

4.13 Tabell.

Inkomst av kapital 1998, taxeringsmässiga begrepp, antal och belopp (exkl. dödsbon).

Assessed income on capital 1998, assessment concepts, numbers and amounts (capital of deceased excluded).

	Antal individer, tusental Number of persons, thousands	Totalt belopp, mdkr Total amount, BSEK	Genomsnitt, tkr Average amount, KSEK
Kapitalinkomster (Capital income):			
- ränta, utdelning m.m. (Income from interest and dividend)	5 514	31,5	5,7
- uthyrning privatbostad (Letting private residence)	60	0,9	15,4
- positiv räntefördelning (Positive interest adjustment for self-employed)	137	4,7	34,4
- realisationsvinst (Capital gain)	1 287	62,7	48,7
Summa kapitalinkomster (Sum capital income)	5 626	99,8	17,7
Kapitalutgifter (Capital expenditure):			
- utgiftsränta (Interest on debts)	4 068	56,2	13,8
- förvaltningskostnad (Administration cost)	114	0,5	4,5
- negativ räntefördelning (Negative interest adjustment for self-employed)	41	0,6	14,1
- realisationsförlust (Capital loss)	271	4,4	16,4
Summa kapitalutgifter (Sum capital expenditure)	4 180	61,7	14,8
Netto (Net capital income)	7 062	38,0	
varav överskott (of which surplus)	3 801	87,1	22,9
varav underskott (of which deficit)	3 261	49,1	15,0

Källa: SCB. Inkomster, skatter och bidrag 1998.

4.6 Förmögenhetsskatt

4.6.1 Förmögenhetsskatten uppgick till 5,9 miljarder 1998

Förmögenhetsbeskattningen kan ses som ett progressivt komplement i en i övrigt proportionell kapitalinkomstbeskattning. Progressiviteten består i att den proportionella skatt, 1,5 procent, som tas ut på nettoförmögenheter överstigande en viss nivå bildar ett andra skikt i beskattningen av avkastningen på kapital. Inkomståret 1998 betalade 613 000 individer tillsammans 5,9 miljarder kr i förmögenhetsskatt. Förmögenhetsskatt betalas även av vissa juridiska personer, i första hand ekonomiska föreningar och vissa stiftelser⁸. Förmögenhetsskatten för dessa år 1998 ca 134 miljoner.

4.15 Tabell.

Debitering av förmögenhetsskatt 1992-1998, antal skattskyldiga och belopp.

Recurrent tax on wealth 1992-1998, number and amounts.

År Year	Fysiska personer Individuals		Juridiska personer Companies	
	Antal, tusental Number, thousands	Belopp, mkr Amount, MSEK	Antal, tusental Number, thousands	Belopp, mkr Amount, MSEK
1992	400	2 112	11	62
1993	474	2 785	12	70
1994	379	3 072	11	72
1995	407	3 503	12	81
1996	457	5 034	12	114
1997	578	5 329	12	124
1998	613	5 893	12	134

Källa: Riksskatteverket. Debiteringsstatistik.

4.6.2 Proportionell förmögenhetsskatt sedan 1992

Åren 1990 och 1991 fanns ett progressivt inslag i förmögenhetsskatteskalen. Sedan 1992 är förmögenhetsskatten proportionell och utgår med 1,5 procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger skattepliktsgränsen. Skattepliktsgränsen för uttag av förmögenhetsskatt på fysiska personer höjdes 1996 från 800 000 till 900 000 kronor. Höjningen gjordes bl.a. för att dämpa genomslaget av fastighetstaxeringen 1996. I samband med att frysningen av taxeringsvärdena för småhus upphör år 2001 föreslås gränsen för uttag av förmögenhetsskatt höjd till 1,0 miljoner kr för ensamstående och 1,5 miljoner kr för makar. Förmögenhetsskatteskalen för fysiska personer åren 1990-2001 framgår av sammanställningen i 4.16 Tabell.

Förmögenheter sambeskattas fortfarande. För makar och sammanboende som har eller haft gemensamma barn gäller således skattepliktsgränsen på 900 000 kr år 2000 för hushållet ihop (inkl. hemmavarande barn). Fr.o.m. 2001 införs ett högre fribelopp för samtaxerade än för ensamstående.

8) För dessa uppgår fribeloppet till 25 000 kr och skattesatsen till 1,5 promille.

9) Med undantag för vissa aktier som i skatteplaneringssyfte efter den 29 maj 1997 flyttat till dessa listor.

14.16 Tabell.

Punktskatter på bensin och diesel i EU-länderna, maj 2000

Excise duties on petrol and gas oil in the EU, May 2000, EUR

	Bensin Blyad Petrol Leaded
Belgien (Belgium)	552
Danmark (Denmark)	599
Finland (Finland)	627-636
Frankrike (France)	..
Grekland (Greece)	347
Irland (Ireland)	459
Italien (Italy)	578
Luxemburg (Luxembourg)	399
Nederländerna (Netherlands)	647
Portugal (Portugal)	486
Spanien (Spain)	405
Storbritannien (Great Britain)	814

Det finns emellertid en begränsningsregel för att det samlade skatteuttaget inte skall bli alltför högt. Spärrbeloppet för skatt på förvärvsinkomst, skatt på kapitalinkomst och förmögenhetsskatt är satt till 60 procent av summan av den beskattningsbara förvärvsinkomsten och inkomsten av kapital. Blir skattebeloppet högre än spärrbeloppet, sätts i första hand förmögenhetsskatten ned (dock inte lägre än till hälften), därefter inkomstskatten på kapitalinkomster och slutligen den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster.

4.6.3 Värderingsreglerna i förmögenhetsbeskattningen

Vid beräkning av den taxerade förmögenheten tas fastigheter upp till taxeringsvärdet (som skall motsvara 75 procent av marknadsvärdet). Inregistrerade aktier på börsens A-lista togs t.o.m. 1995 upp till 75 procent av marknadsvärdet. År 1996 togs de upp till fulla värdet. Fr.o.m. 1997 tas de upp till 80 procent av sitt marknadsvärde. Vissa undantag finns dock för huvudägare. Onoterade aktier är i princip skattepliktiga. Oftast blir det kanske ändå inget värde, eftersom det sker en substansvärdering, varvid tillgångar nedlagda i näringsverksamhet inte räknas med. Ingen förmögenhetsskatt betalas på aktier på de s.k. OTC- och O-listorna⁹.

Statistiska centralbyråns fördjupade undersökning av hushållens förmögenhetsfördelning år 1997 ger en uppfattning om hur underlaget för förmögenhetsskatt förhåller sig till hushållens samlade marknadsvärderade nettotillgångar. Marknadsvärdet på det individerna äger i fast egendom och sparande (netto för skulder) uppskattas detta år till ca 2 200 miljarder. Underlaget för uttag av förmögenhetsskatt uppgick samma år till 368 miljarder kr (4.17 Tabell). Detta innebär att 17 procent av värdet av det hushållen äger beläggs med förmögenhetsskatt. Andelen är dock beroende på hur tillgångarna definieras. SCB:s förmögenhetsundersökning 1997 omfattar sådana tillgångar som kan verifieras och knytas till en speciell individ genom kontrolluppgifter m.m.

Skulle man bland tillgångarna även ta med underskattningen av bankmedel till följd av att kontrolluppgifterna inte är heltäckande, hushållens individuella och kollektiva försäkringssparande och sparande som flyttat utomlands blir andelen lägre – uppskattningsvis drygt 10 procent.

14.17 Tabell.

Alkoholskatter på vin och sprit i EU-länderna, maj 2000, EURO per liter.

Excise duty on still wine and ethyl alcohol in EU, May 2000, EURO per litre.

	Vin Wine	Sprit Ethyl alcohol
Belgien (Belgium)	0,47	16,61
Danmark (Denmark)	0,95-1,42	36,99
Finland (Finland)	2,35	50,46
Frankrike (France)	0,03	14,50
Grekland (Greece)	0	9,08
Irland (Ireland)	2,73	27,62
Italien (Italy)	0	6,45
Luxemburg (Luxembourg)	0	10,41
Nederländerna (Netherlands)	0,49	15,04
Portugal (Portugal)	0	8,14
Spanien (Spain)	0	6,85
Storbritannien (Great Britain)	2,30	30,10
Sverige (Sweden)	3,11	57,35
Tyskland (Germany)	0	13,04
Österrike (Austria)	0	7,27
EU miniminivå (minimum excise duty EU)	0	5,50

Källa: European Commission, Excise Duty Tables.

14.18 Tabell.

Tobaksskatt i EU-länderna, maj 2000, procent.

Excise duty on tobacco, May 2000, percent.

	Stycke- skatt, % Specific excise, %	Värde- skatt, % Ad valorem excise, %	Summa punktskatt, % Total excise, %	Summa skatt inkl moms, % Total tax, VAT incl, %	Pris per paket, EURO Price per packet EURO
Belgien (Belgium)	9,87	47,36	57,23	74,58	2,62
Danmark (Denmark)	40,45	21,22	61,67	81,67	4,04
Finland (Finland)	8,00	50,00	58,00	76,03	3,78
Frankrike (France)	3,92	54,50	58,42	75,50	2,96
Grekland (Greece)	3,64	53,86	57,50	72,75	1,98
Irland (Ireland)	43,90	18,57	62,47	79,83	4,69
Italien (Italy)	3,73	54,26	57,99	74,66	1,91
Luxemburg (Luxembourg)	9,35	48,57	57,92	68,63	1,82
Nederländerna (Netherlands)	35,95	21,05	57,00	71,90	2,43
Portugal (Portugal)	33,14	32,00	65,14	79,67	1,75
Spanien (Spain)	3,57	54,00	57,57	71,36	1,68
Storbritannien (Great Britain)	49,16	22,00	71,16	86,05	5,17
Sverige (Sweden)	11,11	39,20	50,31	70,31	4,12
Tyskland (Germany)	35,04	21,96	57,00	70,79	2,69
Österrike (Austria)	15,38	42,00	57,38	74,04	2,33

10) Källa: Beräkningskonventioner. Konventioner för beräkning och redovisning av budgeteffekter vid ändrade skatte- och avgiftsregler. En rapport från Skattekonferensen i Paris, 1998.

4.6.4 Sammansättning av beskattningsbara förmögenheten

För bedömningar av hur förmögenhetsskatten utvecklas i samband med värdförändringar på börsen och priset på fastigheter är det väsentligt att känna till hur den beskattningsbara förmögenheten är sammansatt. Simuleringar av förmögenheternas sammansättning på tillgångssidan avseende inkomståret 1996 visar följande¹⁰:

Komponent	Andel av tillgångsmassan
Egna hem	36%
Bankmedel	24%
Aktier	17%
Hysesfastighet	6%
Övriga tillgångar	17%

”Egna hem” är den tyngsta komponenten med 36 procent av tillgångsmassan. Därefter kommer ”Bankmedel” med 24 procent och ”Aktier” med 17 procent.

4.6.5 Hushållens beskattningsbara förmögenhet 406 miljarder 1998

År 1998 hade 367 000 hushåll en nettoförmögenhet över 900 000 kronor. Den samlade beskattningsbara förmögenheten för hushållen var 406 miljarder kr. Av beskattningsvärdet är 44 procent hänförligt till de drygt 21 000 hushåll som har en förmögenhet över fyra miljoner kr (4.18 Tabell).

4.7 Bolagsskatt

Från och med 1995 är den statliga inkomstskatten för juridiska personer, eller som den populärt kallas "bolagsskatten" eller "skatt på företagsvinster", 28 procent. Skatteunderlaget, den taxerade inkomsten, räknas fram som det bokföringsmässiga resultatet korrigerat för skattemässiga justeringar. År 1998 uppgick den totala taxerade inkomsten "den skattemässiga vinsten" för juridiska personer till 168 miljarder kr och skatten för dessa till 46 miljarder kr. Juridiska personer dominerar vad gäller ekonomisk aktivitet av aktiebolag. Av samtliga aktiebolag redovisar 58 procent överskott vid taxeringen medan 32 procent redovisar underskott. Resterande 11 procent redovisar ett nollresultat.

En stor andel av den redovisade beskattningsbara inkomsten är hänförlig till en mindre mängd mycket stora företag. Två procent av de bolag som redovisade överskott svarade för hela 75 procent av bolagsskatten (1998).

Med ekonomisk dubbelbeskattning menar man att ett bolag (eller en ekonomisk förening) först skall betala skatt på sin vinst. Därefter skall aktie- eller andelsägarna betala skatt på den vinstutdelning som företaget lämnar. Eftersom företag i princip inte får göra avdrag för vinstutdelning uppkommer dubbelbeskattning.

Företagsbeskattningen behandlas utförligare i kapitel 6.

4.8 Övriga skatter på kapital

4.8.1 Arvs- och gåvoskatt

Arvsskatt tas ut på egendom som förvärfvas genom arv eller testamente. Skatten utgår från värdet av den arvslott som den skattskyldige får. Beräkningen görs efter en progressiv skatteskala. Dessutom beror skattens storlek på vilken skatteklass den skattskyldige tillhör. Skattskyldig är den som förvärvar egendomen.

Gåvoskatt tas ut för egendom som förvärfvas genom gåva. Skatten baseras på värdet av den gåva som den skattskyldige får och beräknas även den efter en progressiv skatteskala och efter vilken skatteklass den skattskyldige tillhör. Gåvor vars värde understiger 10 000 kronor per år från samma givare är skattefria. Antalet deklarerade gåvor ligger i storleksordningen 30 000 per år.

Värderingsreglerna för tillgångar och skulder i arvs- och gåvobeskattningen är snarlika de som finns i förmögenhetsbeskattningen. En skillnad är tillgångar i näringsverksamhet. Dessa ingår i beskattningsunderlaget i samband med arv- och gåva men är undantagna från årlig förmögenhetsskatt.

Regler

År 2000 gäller följande regler för arvs- och gåvoskatten. Först görs ett grundavdrag. Vid arvsbeskattning är grundavdraget 280 000 kr för arv som tillfaller make eller sambo. Grundavdraget för arvslott till barn och barnbarn är 70 000 kr (barn under 18 år får göra avdrag

med ytterligare 10 000 kr för varje år som återstår till barnet fyller 18 år). För övriga personer, institutioner och föreningar m.m. är grundavdraget 21 000 kr. Vid gåvobeskattningen är grundavdraget 10 000 kr per år när gåvotagaren får gåvor från samma givare. Efter det att grundavdraget dragits av beskattas arv- och gåvor efter samma skatteskala. Skatteskalan redovisas i 4.19 Tabell.

14.19 Tabell.

Sveriges avgifter till och bidrag från EU 1995-1999, mk
Sweden's contributions to and from the EU 1995-1999, MSE

Avgifter/bidrag

Fees/allowances

Summa avgifter (Total fees)

Momsbaserad avgift (VAT-based fee)
BNI-baserad avgift (GNI-based fee)
Tullmedel (Customs duty)
Övriga importavgifter (Other import fees)
Storbritannien-avgift (Great Britain fee)

Summa bidrag m m (Total allowances)

Jordbruks- och fiskerifonder (Agricultural and fishing funds)
Regionalfonden (Regional fund)
Socialfonden (Social fund)
Övriga bidrag (Other allowances)
Återbetalning av avgifter (Repayment of fees)

Nettobetalingar till EU (Net payments to the EU)

Anm: Övriga importavgifter avser särskilda jordbrukstullar och socker
Källa: Ekonomistyrningsverket, Budgetprognos 2000:2.

År 1999 gav arvsskatten 1 878 mkr i skatteinkomster medan gåvoskatten inbringade 272 mkr.

4.8.2 Kupongskatt

Kupongskatt utgår på utdelning på aktier i svenska aktiebolag och andelar i svenska aktiefonder. Den är en definitiv källskatt och erläggs med 30 procent av utdelningen till i utlandet bosatta personer och av vissa med dem likställda utdelningsberättigade. Från huvudregeln om 30 procent kupongskatt förekommer undantag. Till följd av ingångna avtal med olika länder kan kupongskatten sättas ned med varierande skattesatser för att undvika dubbelbeskattning med hänsyn till beskattningen i hemlandet. Kupongskatten resulterade 1999 i skatteinkomster på 1 817 mkr.

4.8.3 Avkastningsskatt på pensionsfonder

Skatt på pensionsfondernas avkastning är en indirekt skatt som betalas av försäkringsföretag, banker, pensionsstiftelser, företag och pensionssparinstitut som förvaltar avsatta pensionsmedel. Avkastningsskatten infördes i samband med skattereformen 1991. Beskattningen av avkastningen på pensionsmedel syftar till att göra beskattningen mera likformig mellan privatpersoners direkta sparande i bank etc. och försäkrings-sparande i pensions- och kapitalförsäkringar.

Genom avkastningsskatten begränsas i princip den del av tillväxten (avkastningen) av pensionskapitalet som kommer den pensionsförsäkrade till godo.

Skatteunderlaget utgörs av pensionskapitalets värde vid taxeringsårets ingång. Därefter beräknas en schablonavkastning genom att multiplicera underlaget med den genomsnittliga statslåneräntan. Schablonavkastningen på pensionsförsäkringskapital beskattas inkomståret 2000 med 15 procent medan avkastningen på kapital i kapitalförsäkring beskattas med 27 procent.

Den totala förmögenheten i pensionsfonder har vid utgången av år 1999 (som utgör underlag för beskattning under inkomståret 2000) beräknats uppgå till 1 443 miljarder kr¹¹. Av kapitalet beräknas tjänstepensionskapitalet uppgå till 1 033 miljarder, det privata pensionskapitalet till 323 miljarder och kapitalförsäkringskapitalet till 86 miljarder.

Enligt taxeringsutfallet för inkomståret 1998 debiterades totalt 11,9 miljarder kr i avkastningsskatt.

4.8.4 Stämpelskatt

Stämpelskatt utgår vid förvärv av fast egendom och tomträtter samt vid beviljande av inteckningar.

Stämpelskatten uppgick 1999 till 4 496 mkr. Vid förvärv är skatten 1,5 procent av egendomens värde. Förvärvs egendomen av juridisk person är dock skatten med vissa undantag 3 procent. För att stimulera bostadsmarknaden var stämpelskatten tillfälligt nedsatt till 0,5 resp. 1 procent under perioden 12 juni 1996-31 december 1997.

Vid inteckning är skatten 2 procent av inteckningsbeloppet för fast egendom och tomträtt, 1 procent för luftfartyg och näringsverksamhet samt 0,4 procent för skepp.

Tidigare utgick stämpelskatt också på aktier vid bildandet av aktiebolag och vid ökning aktiekapital. Stämpelskatten på aktier upphörde den 1 januari 1995.

11) Källa: Beräkningskonventioner. Konventioner för beräkning och redovisning av budgeteffekter vid ändrade skatte- och avgiftsregler. En rapport från Skattekonomiska enheten på Finansdepartementet.

Tabellbilaga.

- 4.20 Tabell. Antal hushåll och individer i förmögenhetsklasser efter marknadsvärderad förmögenhet 1997.
- 4.21 Tabell. Hushållssektorns, inkl. hushållens intresseorganisationers, finansiella tillgångar och skulder 1992-1998, ställning vid årets slut.
- 4.22 Tabell. Skatt på kapital år 1998 för individer efter ålder samt för dödsbon.
- 4.23 Tabell. Skatt på kapital år 1998 för individer efter taxerad förvärvsinkomst samt för dödsbon.
- 4.24 Tabell. Avkastning på finansiellt kapital år 1998 för individer efter ålder samt för dödsbon.
- 4.25 Tabell. Avkastning på finansiellt kapital år 1998 för individer efter taxerad förvärvsinkomst samt för dödsbon.
- 4.26 Tabell. Fastighetsskatt per kvm värdeyta för småhus i olika län 1996.
- 4.27 Tabell. Prisutvecklingen på småhus och fritidshus 1981-1999, löpande och fasta priser.
- 4.28 Tabell. Fastighetsprisindex för småhus i olika regioner 1981-1999.
- 4.29 Tabell. Generalindex på Stockholms fondbörs.
- 4.30 Tabell. Ränteutvecklingen 1990 och framåt för rörlig och bunden, femårig, villaränta.

4.20 Tabell.

Antal hushåll och individer i förmögenhetsklasser efter marknadsvärderad förmögenhet 1997.

Number of households and individuals by size of net wealth at market value 1997.

Marknadsvärderad nettoförmögenhet, tkr	Antal hushåll Number of households		Antal individer Number of individuals	
	antal, tusental number, thousands	andel i % share in %	antal tusental number, thousands	andel i % share in %
Net wealth at market value, KSEK				
Negativ nettoförmögenhet (Negative net wealth):				
över 100 tkr	406	9	542	6
0 – 100 tkr	710	15	1 095	13
Delsumma	1 116	24	1 637	19
Nettoförmögenhet = 0 (Net wealth = 0):	310	7	1 318	15
Positiv nettoförmögenhet: (Positive net wealth):				
– 50 tkr	531	11	1 702	20
50 tkr – 100 tkr	330	7	661	8
100 tkr – 200 tkr	409	9	804	9
200 tkr – 500 tkr	756	16	1 169	14
500 tkr – 1 mkr	597	13	763	9
1 mkr – 5 mkr	622	13	530	6
5 mkr –	38	1	28	0
Delsumma	3 284	70	5 658	66
Samtliga (All)	4 710	100	8 613	100

Anm. Barn 18 år och äldre bildar i statistiken eget hushåll.

Källa: Statistiska centralbyråns studie över förmögenhetsfördelningen 1997.

4.21 Tabell.

Hushållssektorns, inkl. hushållens intresseorganisationers, finansiella tillgångar och skulder 1992-1998, ställning vid årets slut.

Households, incl. private non-profit institutions serving households, financial assets and liabilities, outstanding values at the end of the year.

	Totalt, mdkr						Total, BSEK		Per inv, kr Per inhabitant SEK, 1997
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1998	
FINANSIELLA TILLGÅNGAR FINANCIAL ASSETS									
Kontonter (Currency)	56	59	67	65	52	55	62	70	6 200
Banktillgodohavanden (Deposits)	409	412	425	421	453	433	449	451	48 900
Allemanssparande (National savings accounts)	72	68	54	50	44	32	.	.	3 600
Obligationer, förlagsbevis m.m. (Bonds (long term)	106	112	132	160	156	145	154	137	16 300
Aktier, andelar och insatser (Shares and other equity)	306	410	439	427	572	799	90 300
– börsnoterade, svenska (Swedish quoted)	105	183	209	237	315	433	459	706	48 900
– ej, börsnoterade svenska (Swedish non-quoted)	171	187	192	155	205	290	32 700
varav fondandelar (Share of mutual funds)	89	124	125	128	168	262	308	488	29 600
– utländska (foreign)	31	41	39	34	51	77	76	171	8 700
Försäkringsparande (Insurance savings)*	194	217	240	296	352	428	48 300
– svenskt (domestic)	188	207	224	279	334	409	529	586	46 200
– utländskt (foreign)	6	10	16	17	18	19	19	19	2 100
Lån till företag, finanssektor, kommuner (Loans)	19	18	15	15	22	23	2 600
Handelskrediter (Trade credit)	3	4	4	4	4	4	500
Övrigt inkl. restpost (Other accounts receivable incl. discrepancies)	181	238	256	289	321	332	37 600
Summa finansiella tillgångar (Total financial assets)	1 344	1 538	1 632	1 726	1 978	2 251	254 400
SKULDER LIABILITIES									
Handelskrediter (Trade credit)	7	8	8	9	9	9	1 100
Lån (Loans)	840	831	824	821	844	893	955	1 037	100 900
Summa skulder (Total liabilities)	848	839	832	829	853	902	102 000
FINANSIELL NETTOFÖRMÖGENHET NET FINANCIAL WEALTH	496	699	799	897	1 124	1 349	152 500

Anm. Finansräkenskapsstatistiken har anpassats till ENS 95, en EU-förordning som likriktar sektorsavgränsningar och definitioner i det europeiska nationalräkenskapsystemet. Revideringen av statistik för tidigare år täcker för närvarande perioden tillbaka till 1995. En av de större förändringarna i förhållande till tidigare definition är att det kollektiva försäkringsparandet (som följer av kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter) nu tas med bland hushållssektorns tillgångar. Det kollektiva försäkringsparandet uppgick 1995 till i storleksordningen xx miljarder kr.

Källa: Finansräkenskaperna. Årsstatistik.

4.22 Tabell.

Skatt på kapital år 1998 för individer efter ålder samt för dödsbon.

Taxes on capital 1998 for individuals by age-group and for capital of deceased.

Ålder	Antal individer	Totalbelopp, mkr Total amount, MSE						Medelvärden per individ, kr Mean value all individuals, SEK					
		Fastighets-skatt	Förmögen-hetskatt	Nettoskatt på finansiellt kapital	varav of which Skatt på kapital-överskott	Skatte-reduktion för underskott	Summa direkt skatt på kapital för individer	Fastighets-skatt	Förmögen-hetskatt	Nettoskatt på finansiellt kapital	varav of which Skatt på kapital-överskott	Skatte-reduktion för underskott	Summa direkt skatt på kapital för individer
Age	Number of persons	Real estate tax	Wealth tax	Net tax income from financial capital	Tax on capital surplus	Tax reduction for capital deficit	Sum direct capital tax	Real estate tax	Wealth tax	Net tax income from financial capital	Tax on capital surplus	Tax reduction for capital deficit	Sum direct capital tax
0 - 15	1 543 455	6	41	287	287	0	334	4	27	186	186	0	216
16 - 24	1 024 678	64	75	598	742	-144	737	62	73	584	724	-141	719
25 - 34	1 252 310	1 172	105	-1 182	1 618	-2 800	95	936	84	-944	1 292	-2 236	76
35 - 44	1 186 561	2 548	433	-1 445	3 037	-4 482	1 536	2 147	365	-1 218	2 559	-3 777	1 294
45 - 54	1 268 431	3 658	1 258	2 489	6 602	-4 113	7 405	2 884	992	1 962	5 205	-3 243	5 838
55 - 64	939 220	2 708	1 518	3 867	5 873	-2 006	8 093	2 883	1 616	4 117	6 253	-2 136	8 617
65 - 74	767 332	1 691	1 291	3 523	4 151	-628	6 505	2 204	1 682	4 591	5 410	-818	8 477
75 -	849 751	1 175	1 213	3 966	4 175	-209	6 354	1 383	1 427	4 667	4 913	-246	7 477
Samtliga (All)	8 831 737	13 022	5 933	12 103	26 485	-14 382	31 058	1 474	672	1 370	2 999	-1 628	3 517
Andel % (Share, %)		42%	19%	39%	85%	-46%	100%						
Tillkommer för (to be added for): dödsbon m.m. (capital of deceased)	139 088	87	29	503	505	-2	619	626	209	3 616	3 631	-14	4 450
Totalt Total	8 970 825	13 109	5 962	12 606	26 990	-14 384	31 677						

Anm: De avvikelser som förekommer i totalbeloppen jämfört med värdena i tabell 4.1 sammanhänger med att tabellen ovan bygger på ett urval som räknats upp till rikssiffror.

Källa: Bearbetning av SCB:s s.k. storurval för 1998.

4.23 Tabell.

Skatt på kapital år 1998 för individer efter taxerad förvärsinkomst samt för dödsbon.

Taxes on capital 1998 for individuals by assessed income from earning and for capital of deceased.

Taxerad förvärsinkomst tkr	Antal individer	Totalbelopp, mkr Total amount, MSE						Medelvärden per individ, kr Mean value all individuals, SEK					
		Fastighets- skatt	Förmögen- hetskatt	Nettoskatt på finansiellt kapital	varav of which		Summa direkt skatt på kapital för individer	Fastighets- skatt	Förmögen- hetskatt	Nettoskatt på finansiellt kapital	varav of which		Summa direkt skatt på kapital för individer
Assessed income from work, KSEK	Number of persons	Real estate tax	Wealth tax	Net tax income from financial capital	Tax on capital surplus	Tax reduction for capital deficit	Sum direct capital tax	Real estate tax	Wealth tax	Net tax income from financial capital	Tax on capital surplus	Tax reduction for capital deficit	Sum direct capital tax
0	1 912 941	211	237	1 022	1 070	- 48	1 470	110	124	534	559	- 25	768
- 20	476 986	168	99	607	647	- 40	874	352	208	1 273	1 356	- 84	1 832
20 - 40	244 706	133	79	420	507	- 87	632	544	323	1 716	2 072	- 356	2 583
40 - 60	463 512	349	260	1 018	1 145	- 127	1 627	753	561	2 196	2 470	- 274	3 510
60 - 80	412 254	386	186	717	964	- 247	1 289	936	451	1 739	2 338	- 599	3 127
80 - 100	376 455	427	186	710	1 016	- 306	1 323	1 134	494	1 886	2 699	- 813	3 514
100 - 120	465 890	583	264	674	1 154	- 480	1 521	1 251	567	1 447	2 477	- 1 030	3 265
120 - 140	592 919	900	350	633	1 433	- 800	1 883	1 518	590	1 068	2 417	- 1 349	3 176
140 - 160	643 349	1 032	322	469	1 547	- 1 078	1 823	1 604	501	729	2 405	- 1 676	2 834
160 - 180	607 282	1 118	322	49	1 337	- 1 288	1 489	1 841	530	81	2 202	- 2 121	2 452
180 - 200	579 709	1 150	352	- 146	1 300	- 1 446	1 356	1 984	607	- 252	2 243	- 2 494	2 339
200 - 220	490 024	1 122	325	- 54	1 391	- 1 445	1 393	2 290	663	- 110	2 839	- 2 949	2 843
220 - 240	402 344	1 024	296	- 87	1 293	- 1 380	1 233	2 545	736	- 216	3 214	- 3 430	3 065
240 - 260	289 511	796	265	- 87	992	- 1 079	974	2 749	915	- 301	3 426	- 3 727	3 364
260 - 280	199 312	570	204	- 65	748	- 813	709	2 860	1 024	- 326	3 753	- 4 079	3 557
280 - 300	133 038	436	178	26	630	- 604	640	3 277	1 338	195	4 735	- 4 540	4 811
300 - 320	104 228	353	132	- 46	475	- 521	439	3 387	1 266	- 441	4 557	- 4 999	4 212
320 - 340	75 816	282	119	58	430	- 372	459	3 720	1 570	765	5 672	- 4 907	6 054
340 - 360	60 324	247	106	74	373	- 299	427	4 095	1 757	1 227	6 183	- 4 957	7 078
360 - 400	85 133	347	202	202	681	- 479	751	4 076	2 373	2 373	7 999	- 5 626	8 821
400 - 500	113 267	540	400	472	1 148	- 676	1 412	4 767	3 531	4 167	10 135	- 5 968	12 466
500 - 1000	92 033	679	613	1 504	2 178	- 674	2 796	7 378	6 661	16 342	23 665	- 7 323	30 380
1000 -	10 706	168	434	3 934	4 027	- 93	4 536	15 692	40 538	367 458	376 144	- 8 687	423 688
Samtliga (All)	8 831 737	13 022	5 933	12 103	26 485	- 14 382	31 058	1 474	672	1 370	2 999	- 1 628	3 517
Tillkommer för (To be added for): dödsbon m.m. (capital of deceased)	139 088	87	29	503	505	- 2	619	626	209	3 616	3 631	- 14	4 450
Totalt (Total)	8 970 825	13 109	5 962	12 606	26 990	- 14 384	31 677						

Anm: De avvikelser som förekommer i totalbeloppen jämfört med värdena i tabell 4.1 sammanhänger med att tabellen ovan bygger på ett urval som räknats upp till rikssiffror.

Källa: Bearbetning av SCB:s s.k. storurval för 1998.

4.24 Tabell.

Avkastning på finansiellt kapital år 1998 för individer efter ålder samt för dödsbon.

Assessed net income on financial capital 1998 for individuals by age-group and for capital of deceased.

Ålder	Antal individer	Totalbelopp, mkr Total amount, MSEK					Medelvärden per individ, kr Mean value all individuals, SEK				
		Ränteinkomster utdelningar m.m.	Reavinster netto för förlust	Skuld-räntor m.m.	Avdrag för förvaltningskostnad	Summa underlag	Ränteinkomster utdelningar m.m.	Reavinster netto för förlust	Skuld-räntor m.m.	Avdrag för förvaltningskostnad	Summa underlag
Age	Number of persons	Income from interest and dividend	Capital gain net for losses	Interest on debts	Deduction for adm. cost	Sum tax base	Income from interest and dividend	Capital gain net for losses	Interest on debts	Deduction for adm. cost	Sum tax base
0 - 15	1 543 455	544	412	- 2	- 2	952	352	267	- 1	- 1	617
16 - 24	1 024 678	1 046	1 439	- 519	- 11	1 955	1 021	1 404	- 507	- 11	1 908
25 - 34	1 252 310	2 211	3 693	- 9 953	- 38	- 4 087	1 766	2 949	- 7 948	- 30	- 3 264
35 - 44	1 186 561	4 130	7 427	- 16 638	- 73	- 5 154	3 481	6 259	- 14 022	- 62	- 4 344
45 - 54	1 268 431	8 796	14 668	- 16 745	- 158	6 561	6 935	11 564	- 13 201	- 125	5 173
55 - 64	939 220	8 406	12 896	- 8 752	- 139	12 411	8 950	13 731	- 9 318	- 148	13 214
65 - 74	767 332	6 429	8 042	- 2 996	- 79	11 396	8 378	10 480	- 3 904	- 103	14 851
75 -	849 751	6 755	7 527	- 1 081	- 70	13 131	7 949	8 858	- 1 272	- 82	15 453
Samtliga (All)	8 831 737	38 318	56 104	- 56 686	- 569	37 167	4 339	6 353	- 6 418	- 64	4 208
Tillkommer för (To be added for): dödsbon (tax base of deceased)	139 088	345	1 374	- 44	- 11	1 664	2 480	9 879	- 316	- 79	12 043
Totalt (Total)		8 970 825	38 663	57 478	- 56 730	- 580	38 831				

Anm: De som förekommer i totalbeloppen jämfört med värdena i 4.12 Tabell sammanhänger med att tabellen ovan bygger på ett urval som räknats upp till rikssiffror.

Källa: Bearbetning av SCB:s s.k. storurval för 1998.

4.25 Tabell.

Avkastning på finansiellt kapital år 1998 för individer efter taxerad förvärvsinkomst samt för dödsbon.

Assessed net income on financial capital 1998 for individuals by assessed income from earnings and for capital of deceased.

Taxerad förvärvs- inkomst, tkr	Antal individer	Totalbelopp, mkr Total amount, MSEK					Medelvärden per individ, kr Mean value all individuals, SEK				
		Räntesink. utdelningar m.m.	Reavinster netto för förlust	Skuld- räntor m.m.	Avdrag för förvaltnings- kostnad	Summa underlag	Räntesink. utdelningar m.m.	Reavinster netto för förlust	Skuld- räntor m.m.	Avdrag för förvaltnings- kostnad	Summa underlag
Assessed inc. from work, KSEK	Number of persons	Income from interest and dividend	Capital gain net for losses	Interest on debts	Deduction for adm. cost	Sum tax base	Income from interest and dividend	Capital gain net for losses	Interest on debts	Deduction for adm. cost	Sum tax base
0	1 912 941	1 599	2 109	- 530	- 38	3 140	836	1 102	- 277	- 20	1 641
- 20	476 986	1 036	1 229	- 395	- 8	1 862	2 172	2 577	- 828	- 17	3 904
20 - 40	244 706	708	886	- 392	- 6	1 196	2 893	3 621	- 1 602	- 25	4 887
40 - 60	463 512	2 042	1 919	- 609	- 19	3 333	4 405	4 140	- 1 314	- 41	7 191
60 - 80	412 254	1 613	1 511	- 896	- 22	2 206	3 913	3 665	- 2 173	- 53	5 351
80 - 100	376 455	1 531	1 986	- 1 165	- 17	2 335	4 067	5 276	- 3 095	- 45	6 203
100 - 120	465 890	1 955	1 830	- 1 803	- 11	1 971	4 196	3 928	- 3 870	- 24	4 231
120 - 140	592 919	2 356	2 694	- 2 951	- 14	2 085	3 974	4 544	- 4 977	- 24	3 517
140 - 160	643 349	2 470	3 089	- 3 988	- 15	1 556	3 839	4 801	- 6 199	- 23	2 419
160 - 180	607 282	2 348	2 554	- 4 802	- 23	77	3 866	4 206	- 7 907	- 38	127
180 - 200	579 709	2 130	2 766	- 5 391	- 33	- 528	3 674	4 771	- 9 299	- 57	- 911
200 - 220	490 024	1 985	3 287	- 5 429	- 32	- 189	4 051	6 708	- 11 079	- 65	- 386
220 - 240	402 344	2 128	2 853	- 5 249	- 31	- 299	5 289	7 091	- 13 046	- 77	- 743
240 - 260	289 511	1 572	2 295	- 4 157	- 26	- 316	5 430	7 927	- 14 359	- 90	- 1 091
260 - 280	199 312	1 246	1 479	- 3 121	- 28	- 424	6 252	7 421	- 15 659	- 140	- 2 127
280 - 300	133 038	1 031	1 425	- 2 368	- 15	73	7 750	10 711	- 17 799	- 113	549
300 - 320	104 228	671	1 190	- 2 018	- 16	- 173	6 438	11 417	- 19 361	- 154	- 1 660
320 - 340	75 816	709	1 013	- 1 523	- 12	187	9 352	13 361	- 20 088	- 158	2 466
340 - 360	60 324	614	871	- 1 228	- 14	243	10 178	14 439	- 20 357	- 232	4 028
360 - 400	85 133	1 108	1 511	- 1 955	- 25	639	13 015	17 749	- 22 964	- 294	7 506
400 - 500	113 267	1 941	2 569	- 2 896	- 35	1 579	17 137	22 681	- 25 568	- 309	13 941
500 - 1000	92 033	3 511	4 687	- 3 230	- 98	4 870	38 149	50 927	- 35 096	- 1 065	52 916
1000 -	10 706	2 014	10 352	- 589	- 32	11 745	188 119	966 934	- 55 016	- 2 989	1 097 048
Samtliga (All)	8 831 737	38 318	56 104	- 56 686	- 569	37 167	4 339	6 353	- 6 418	- 64	4 208
Tillkommer för (To be added for): dödsbon (tax base of deceased)	139 088	345	1 374	- 44	- 11	1 664	2 480	9 879	- 316	- 79	12 043
Totalt (Total)	8 970 825	38 663	57 478	- 56 730	- 580	38 831					

Anm: De avvikelser som förekommer i totalbeloppen jämfört med värdena i 4.12 Tabell sammanhänger med att tabellen ovan bygger på ett urval som räknats upp till rikssiffror.

Källa: Bearbetning av SCB:s s.k. storurval för 1998.

4.26 Tabell.**Fastighetsskatt per kvm värdeyta för småhus i olika län 1996.**

Real estate tax per square meter valued area for private houses in different counties 1996.

Län County	Kr per kvm värdeyta SEK per square meter valued area			Summa Total
	Friliggande hus Detached one- and two-dwelling buildings	Rad- och kedjehus Linked buildings	Fritidshus Buildings for seasonal use	
Stockholm	107	84	116	102
Göteborg o Bohus	78	80	84	79
Uppsala	63	72	66	65
Malmöhus	62	69	65	64
Halland	63	48	76	63
Södermanland	59	52	70	60
Riket (Sweden)	58	68	69	60
Östergötland	56	65	58	58
Gotland	53	91	57	56
Västmanland	56	61	52	56
Blekinge	51	55	59	52
Älvsborg	51	60	53	52
Kristianstad	46	55	65	49
Kopparberg	47	50	58	49
Västerbotten	46	65	49	49
Kalmar	47	41	59	48
Örebro	46	47	42	46
Jämtland	42	64	51	46
Jönköping	44	54	40	45
Värmland	45	52	43	45
Gävleborg	44	52	42	45
Norrbottnen	44	52	44	45
Kronoberg	43	59	38	44
Skaraborg	43	60	42	43
Västernorrland	39	49	45	41

Källa: Fastighetsskatt – alternativa underlag m.m. (Ds 1998:3).

4.27 Tabell.

Prisutvecklingen på småhus och fritidshus 1981-1999, löpande och 1981 års priser.

Real estate prices for permanent one- and two dwelling houses and houses for seasonal use 1981-1999, current prices and price level of 1981.

År Year	Småhus Permanent one- or two-dwelling houses				Fritidshus Houses for seasonal use				KPI Consumer price index	
	Index 1981 = 100 Indices 1981=100		Förändr. föreg. år,% Change in % from last year		Index 1981 = 100 Indices 1981=100		Förändr. föreg. år,% Change in % from last year		Index 1981= 100	Förändring från föreg. år, %
	Löpande priser Current prices	Fasta priser Price level of 1981	Löpande priser Current prices	Fasta priser Price level of 1981	Löpande priser Current prices	Fasta priser Price level of 1981	Löpande priser Current prices	Fasta priser Price level of 1981	Indices 1981= 100	Change in % from last year
1981	100	100			100	100			100	
1982	101	93	+ 1	- 7	104	96	+ 4	- 4	109	+ 8,6
1983	101	85	+ 0	- 8	107	90	+ 3	- 6	118	+ 9,0
1984	105	82	+ 4	- 4	112	88	+ 5	- 3	128	+ 8,0
1985	109	79	+ 4	- 3	117	85	+ 4	- 3	137	+ 7,4
1986	115	80	+ 6	+ 1	123	86	+ 5	+ 1	143	+ 4,2
1987	130	87	+ 13	+ 9	139	93	+ 13	+ 8	149	+ 4,2
1988	154	98	+ 18	+ 12	166	105	+ 19	+ 13	158	+ 5,8
1989	181	108	+ 18	+ 10	191	114	+ 15	+ 8	168	+ 6,5
1990	203	110	+ 12	+ 2	216	117	+ 13	+ 2	185	+ 10,4
1991	217	107	+ 7	- 2	253	125	+ 17	+ 7	203	+ 9,4
1992	197	95	- 9	- 11	225	109	- 11	- 13	207	+ 2,2
1993	175	81	- 11	- 15	205	94	- 9	- 13	217	+ 4,7
1994	183	83	+ 5	+ 2	215	97	+ 5	+ 3	222	+ 2,2
1995	184	81	+ 1	- 2	215	95	+ 0	- 2	227	+ 2,5
1996	185	81	+ 1	+ 0	219	96	+ 2	+ 1	228	+ 0,5
1997	198	86	+ 7	+ 6	228*	99*	+ 4*	+ 4*	230	+ 0,5
1998	217	95	+ 10	+ 10	248	108	+ 9	+ 9	229	- 0,1
1999	237	103	+ 9	+ 9	268	116	+ 8	+ 8	230	+ 0,4

* Tidsseriebrott

Källa: Statistiska centralbyrån, Fastighetsprisstatistik.

4.28 Tabell.

Fastighetsprisindex för småhus i olika regioner 1981-1999, 1981=100.

Real estates price index for one- and two-dwelling buildings 1981-1999, 1981=100.

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Konsumentprisindex (Consumer price index)	100	109	118	128	137	143	149	158	168	185	203	207	217	222	227	228	230	229	230
EGNAHEM (Owner-occupied one- or two-dwelling buildings)																			
Stockholms län	100	101	103	106	111	121	147	187	222	246	254	216	183	201	204	205	230	265	303
därav Stor-Stockholm	100	101	103	105	111	121	148	189	224	247	254	217	184	202	206	207	233	269	308
Östra mellansverige	100	101	101	103	107	111	125	147	170	190	204	189	167	172	171	173	182	197	212
Småland med äarna	100	100	99	102	104	108	118	133	151	173	190	180	168	175	176	178	185	202	214
Sydsvrige	100	100	100	103	107	111	124	145	176	204	228	209	185	194	196	200	214	235	262
därav Stor-Malmö	100	100	100	105	109	114	129	157	195	229	258	231	197	208	210	213	230	261	302
Västsvrige	100	101	102	107	114	120	135	162	192	213	226	203	179	186	187	188	202	219	238
därav Stor-Göteborg	100	101	104	110	116	126	148	181	217	242	253	219	189	199	200	201	220	249	274
Norra mellansverige	100	101	101	103	106	110	120	137	158	178	190	179	165	168	167	168	171	179	186
Mellersta Norrland	100	104	104	105	107	112	123	134	151	168	180	173	154	158	152	153	156	161	168
Övre Norrland	100	102	102	107	110	115	125	139	161	179	193	182	164	169	166	165	170	179	188
Hela riket (All of Sweden)	100	101	101	105	109	115	130	154	181	203	217	197	175	183	184	185	198	217	237
FRITIDSHUS (Buildings for seasonal and secondary use)																			
Stockholms län	100	105	108	115	122	130	155	201	233	263	307	261	226	241	239	240	268	303	336
Södra ostkusten, Öland och Gotland	100	98	102	104	109	118	128	147	176	194	243	221	204	210	210	223	236	239	257
Västkusten	100	104	107	114	122	128	149	178	208	238	289	251	235	239	243	252	283	318	342
Sydsvrige	100	100	104	106	114	117	130	152	170	202	248	230	220	229	227	234	265	284	322
Göta och Svealands inland utom Dalarnas län	100	105	106	110	114	120	130	153	177	199	226	207	189	199	197	202	185	196	207
Norra ostkusten t.o.m. Höga kusten	100	108	109	116	116	123	135	152	168	194	234	208	195	197	206	208	212	224	238
Nedre Norrlands inland samt Dalarnas län	100	103	103	108	110	113	124	133	146	161	168	158	149	156	156	155	151	161	164
Övre Norrland	100	114	121	125	130	137	150	165	187	212	242	216	198	210	211	225	215	225	230
Hela riket (All of Sweden)	100	104	107	112	117	123	139	166	191	216	253	225	205	215	215	219	228	248	268

* Tidsseriebrott

Källa: Statistiska centralbyrån, Fastighetsprisstatistik.

4.29 Tabell.

Generalindex på Stockholms fondbörs, aktieindex

28/12 1979=100.

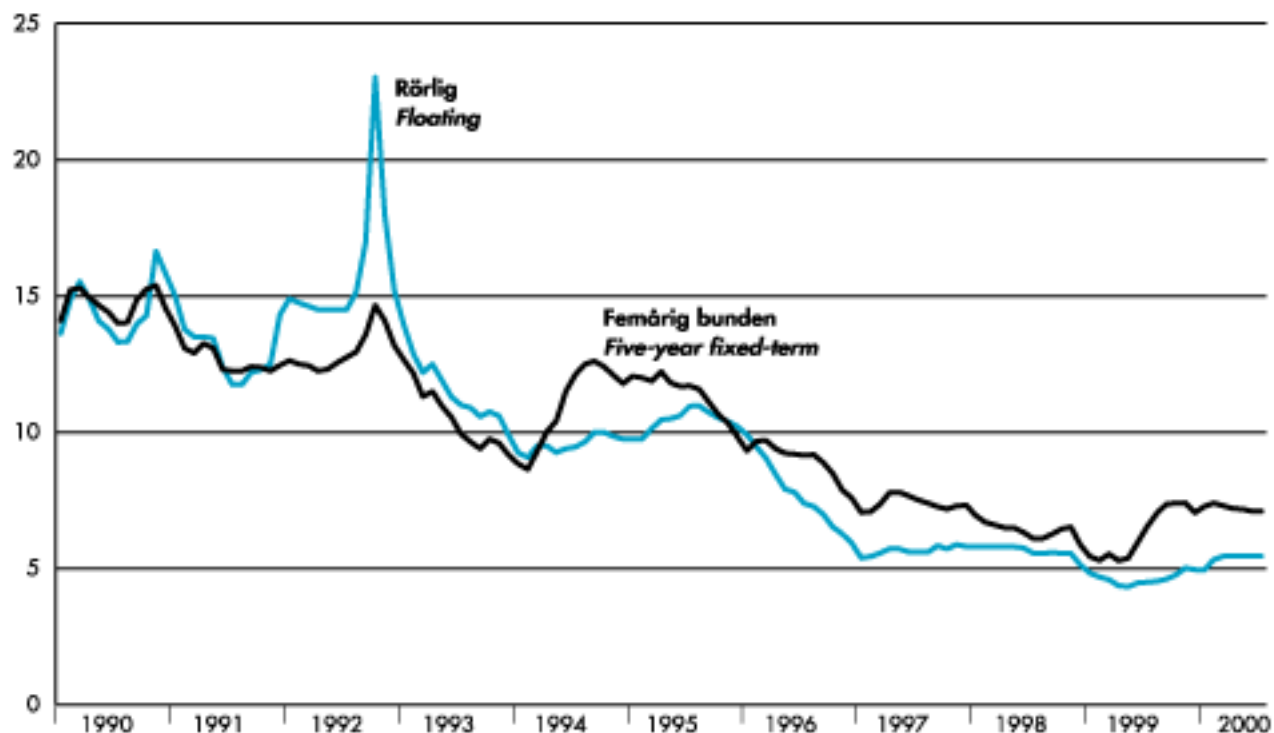
The Stockholm Stock Exchange share indices, indices 28/12 1979=100.

År	Index vid slutet av året	Förändring i % från föregående år
Year	Indices by the end of the year	Change in % from last year
1987	668	
1988	1014	+ 52
1989	1262	+ 24
1990	870	- 31
1991	918	+ 5
1992	913	- 1
1993	1403	+ 54
1994	1471	+ 5
1995	1736	+ 18
1996	2403	+ 38
1997	3000	+ 25
1998	3315	+ 10
1999	5500	+ 66

Källa: Statistiska centralbyrån, Allmän månadsstatistik.

4.30 Diagram.**Ränteutvecklingen 1990 och framåt, för rörlig och bunden, femårig, villaränta (Spintab), procent.**

Lending rate for family houses, 1990 and forward, showing floating interest rate and interest rate for five-year fixed-term loan, percent.

Källa: Boverket. Indikatorer.

Källor och lästips

Ekonomistyrningsverket:

- Inkomstliggaren (hänvisningar till aktuella skattelagar och skatteförordningar).
- Budgetprognos (4 gånger om året).
- Statens Finanser (populär framställning om bl.a. skatterna).
- Ekonomistyrningsverkets hemsida (www.esv.se).

Riksskatteverket:

- De svenska skatternas historia.
- RSV-Nytt (sammandrag av förslag i betänkanden, propositioner, beslut om förändringar m.m.; utkommer ungefär varannan vecka.).
- Fastighetsskatt. Informationsbroschyr från skatteförvaltningen.
- RSV:s hemsida (www.rsv.se).

Statistiska centralbyrån:

- Realkapitalstock och förmögenhet 1980-1995. Appendix 3 till Nationalräkenskaper 1980-1994. Statistiska meddelanden N 10 SM 9501.
- Finansräkenskaper. Statistiska meddelanden serie Fm 11 (år) samt serie Fm 17 (kvartal).

- Inkomster, skatter och bidrag. Totalräknad statistik. Individ och familjeuppgifter. Riket - län - kommuner. Statistiska meddelanden serie If 20.
- Inkomstfördelningsundersökningen. Statistiska meddelanden serie If 21.
- Förmögenhetsfördelningen i Sverige 1997 med tillbakablick till 1975. Rapport 2000:1.
- Taxeringsutfallet. Statistiska meddelanden serie O 21.
- Rikets fastigheter. Statistiska meddelanden serie Bo 37.
- Fastighetsprisstatistik. Statistiska meddelanden serie Bo 40.
- SCB:s hemsida (www.scb.se).

Boverket:

- Boverkets indikatorer. Utvecklingen på bygg-, bostads- och kreditmarknaden.

Övrigt:

- Fastighetsskatt – alternativa underlag (Ds 1998:3).
- Fastighetstaxering – precision, påverkansmöjligheter, individuella bedömningar (SOU 2000:10).
- Finansdepartementet: Beräkningskonventioner. (Konventioner för beräkning och redovisning av budgeteffekter vid ändrade skatte- och avgiftsregler. Rapport från Skatteekonomiska enheten på Finansdepartementet).

*Vid sekelskiftet fanns två punktskatter eller acciser,
en på brännvin och en på socker.
Dessa två punktskatter stod för ca 20 procent av
statens inkomster.*